

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Faculteit Rechtsgeleerdheid

Verborgen gebreken bij verkoop van paarden aan consumenten

Anne-Katrien Delport

SEMINARIE BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN

ONDER BEGELEIDING VAN

Prof. Dr. B. Tilleman

Nicolas Van Damme

Academiejaar 2016-2017

Dankwoord

Ik bedank professor B. Tilleman voor de mogelijkheid om over dit onderwerp te schrijven. Ik bedank ook mijn begeleider Nicolas van Damme die mij heeft bijgestaan bij het schrijven van dit werk. Ik bedank ook professor F. Pille van de universiteit Gent om tijd voor mij vrij te maken zodat ik dit werk een meer praktische insteek kon geven. Tot slot mijn oprechte dank voor J. De Boitselier die mij gedurende het schrijven van dit werk heeft bijgestaan met zowel theoretische als praktische informatie.

INHOUDSTAFEL

DEEL I: INLEIDING	1
DEEL II: WET CONSUMENTENKOOP	4
HOOFDSTUK I. RATIO LEGIS	4
AFDELING I. WET CONSUMENTENKOOP.....	4
AFDELING II. WET KOOPVERNIEGEBREKEN.....	4
HOOFDSTUK II. TOEPASSINGSGEBIED	7
AFDELING I. HOEDANIGHEID PARTIJEN	7
AFDELING II. DIEREN ALS CONSUMPTIEGOEDEREN	8
AFDELING III. DWINGEND RECHT	9
HOOFDSTUK III. BESCHERMING VAN DE WET CONSUMENTENKOOP	10
DEEL III: ...EN HAAR GEBREKEN	12
HOOFDSTUK I. ANTERIORITEITSVERMOEDEN	12
AFDELING I. VETERINAIRE KEURING	15
AFDELING II. TOEPASSINGEN.....	16
§1. <i>Blinde vlek op de keuring</i>	16
§2. <i>Stalgebreken</i>	19
§3. <i>Karakter</i>	20
AFDELING III. BESLUIT	21
HOOFDSTUK II. WAARBORGTERMIJN	22
HOOFDSTUK III. OVEREENSTEMMINGSCRITERIA	23
HOOFDSTUK IV. REMEDIES	26
DEEL IV: CLAUSULES IN HET CONTRACT	30
HOOFDSTUK I. TEN VOORDELE VAN DE VERKOPER	30
AFDELING I. EXONERATIEBEDING	30
HOOFDSTUK II. TEN VOORDELE VAN DE KOPER	32

AFDELING I. GARANTIECLAUSULES.....	32
AFDELING II. VERBINTENISBEPALEND BEDING.....	33
DEEL V: BESLUIT	34
DEEL VI: BIBLIOGRAFIE	36
DEEL VII: BIJLAGEN.....	43

DEEL I: INLEIDING

1. **TOEPASSINGSGEBIED-** Wanneer een consument een paard koopt van een professioneel handelaar valt de transactie onder het toepassingsgebied van de Wet Consumentenkoop¹. Paarden vallen onder deze regeling. Een koper van een paard die geen consument is kan zich niet op deze regelgeving beroepen. Deze transacties vallen onder het toepassingsgebied van het gemeen recht. Het gemeen recht is inzake paarden beperkt door de wet koopvernietigende gebreken van 25 augustus 1885².
2. **WET KOOPVERNIETIGENDE GEBREKEN-** Reeds in 1850 zag de Belgische wetgever in dat de verkoop van paarden een speciale regeling behoefde teneinde de rechtszekerheid te bevorderen. Naar voorbeeld van de Franse wetgever voerde de Belgische wetgever de wet koopvernietigende gebreken in. Deze wet is dus speciaal gemaakt voor paarden³. De wet geeft aan de regering de bijzondere macht om een aantal gebreken op te lijsten die limitatief aanleiding kunnen geven tot de vrijwaring voor verborgen gebreken van het gemeen recht. Er worden ook zeer korte termijnen vastgelegd. Het gemeen recht is inzake paarden dus beperkt door de wet koopvernietigende gebreken.
3. **PAARDEN-** Dit werk focust op de verkoop van paarden, die gezien hun nauwe band met de mens, hun gevoeligheid aan veranderingen en hun relatief hoge verkoopprijs mijns inziens het interessantste dier zijn om onder de loep te nemen.
4. **RUIJ TOEPASSINGSGEBIED VAN DE WET-** Het feit dat paarden onder de regeling van de Consumentenkoop vallen is in principe een positieve evolutie, de bescherming van het gemeen recht is zeer beperkt. De Wet Consumentenkoop is gecreëerd voor alle lichamelijke, roerende goederen. Het toepassingsgebied is heel ruim.
5. **UNICITEIT VAN HET PAARD -** Paarden worden gezien als lichamelijke, roerende goederen. Toch verschillen ze fundamenteel van andere roerende goederen die onder het toepassingsgebied van de Wet consumentenkoop vallen. Een wasmachine is een wasmachine, een paard is Blacky, Flitser of Totilas. Er bestaan geen twee dezelfde paarden. In mijn ogen zijn er drie grote verschillen die paarden onderscheiden van

---

¹ Artikelen 1649bis-1649octies BW.

² Wet 25 augustus 1885 portant la révision de la législation en matière de vices rédhibitoires, *MB* 28 augustus 1885, 3589. (hierna: wet koopvernietigende gebreken)

³ De wet is van toepassing op paarden, ezels, muilezels, muilieren, runderen en schapen. Dit werk beperkt zich tot het bespreken van de regeling inzake paarden.

“statische” roerende goederen. Bij een “statisch” roerend goed zijn er slechts twee mogelijke situaties wanneer een gebrek de kop op steekt na levering. Ofwel bestond het gebrek reeds in de kiem bij de levering, ofwel is het na de levering gecreëerd door een onkundig gebruik door de koper. Een vermoeden van anterioriteit is hier dan ook op zijn plaats.

6. Bij de verkoop van een paard zijn er meerdere scenario's mogelijk en de mogelijkheden zijn niet altijd eenduidig. Ten eerste kan een paard zichzelf gebrekkig maken. Het kan struikelen op de weide en een mankprobleem vertonen. Het kan zich vervelen en een stalgebrek ontwikkelen. Er moet dan ook rekening worden gehouden met het feit dat het gebrek kan ontstaan na de levering zonder dat het bij de levering reeds in de kiem aanwezig was. Ten tweede heeft een paard een eigen wil, het niet presteren van een paard kan niet altijd herleid worden naar een medische oorzaak. Merries bijvoorbeeld, staan gekend om hun kuren wanneer het hen niet zint. In deze scenario's, die de eigenheid van het paard typeren, kan een vermoeden van anterioriteit niet op zijn plaats zijn.
7. **RISICO INHERENT AAN DE TRANSACTIE-** Deze uniciteit maakt paarden speciaal. Het risico van het handelen in deze edele beesten is inherent aan de transactie. De koper en de verkoper zijn niet de enige partijen, het paard drukt ook zijn stempel op een groot deel van de verkoop. Het toepassen van eenzelfde wet op transacties van wasmachines waarbij geen enkel risico uitgaat uit de aard van het goed en op paarden, waar het risico inherent aan de transactie is, zorgt onomstotelijk voor toepassingsproblemen. Deze problemen gaan over de termijnen die gehanteerd worden, de overeenstemmingscriteria en de mogelijke remedies. Deze toepassingsproblemen worden in dit werk onderzocht.
8. **BEPERKT BELANG GEMEEN RECHT-** De Wet Consumentenkoop is dwingend van toepassing en moet bij voorrang op het gemeen recht toegepast worden. De relevantie van de wet koopvernietigende gebreken is dan ook niet erg groot aangezien de meeste gevallen onder de Wet Consumentenkoop vallen. Het werk focust op de bescherming van de consument-koper. De wet koopvernietigende gebreken en de *ratio legis* hiervan worden dan ook enkel vermeld ter beoordeling van de problemen die nu rijzen. Gezien de wet speciaal gemaakt is voor paarden kan ze interessante inzichten verschaffen.

9. **ONDERZOEKSVRAAG-** De onderzoeksvraag luidt: “Is de bescherming van de Wet Consumentenkoop opportuun voor de handel in paarden?” De subvraag is: “Welke oplossingen bestaan er om de beide partijen een ideale bescherming te bieden, zowel in de aanpassing van de wet als in het gebruik van contractuele clausules?” Het werk koppelt terug naar de wet koopvernietigende gebreken, omdat de wetgever toen in een wet heeft gegoten welke regelgeving de handel in paarden volgens hem nodig had. Er wordt met Nederland vergeleken. Nederland kent veel “hippisch advocaten” en talloze geschillen over deze materie. Ik heb de indruk dat de handelaars in België sneller instemmen met een minnelijke regeling, gezien de beperkte rechtspraak hierover. De handelaars zijn bekommerd om hun reputatie. Vertrouwen komt immers te voet, maar gaat te paard.

DEEL II: WET CONSUMENTENKOOP...

HOOFDSTUK I. RATIO LEGIS

AFDELING I. WET CONSUMENTENKOOP

10. **BESCHERMING CONSUMENT-** De Richtlijn is er vanzelfsprekend gekomen ter bescherming van de consument. Dit behoeft niet meer uitleg. De eerste wet koopvernietigende gebreken kwam er in 1850⁴ om de rechtszekerheid te bevorderen, deze ratio legis lichten we kort even toe.

AFDELING II. WET KOOPVERNIETIGENDE GEBREKEN

11. **ONTSTAAN WET KOOPVERNIETIGENDE GEBREKEN-** De artikelen 1641-1648 BW, die het gemeen recht vormen voor de verborgen gebreken, bleken reeds in 1836 in Frankrijk en in 1850 in België niet geschikt voor de handel in dieren. Er was veel rechtsonzekerheid omtrent de toepassing van de wet en dit zorgde voor talloze problemen. De Franse wetgever heeft reeds in 1836⁵ een *lex specialis* op deze artikelen in het leven geroepen. De Belgische wetgever volgde dit voorbeeld in 1850 met het doel om de rechtspraak te uniformiseren en de rechtszekerheid te bevorderen.⁶ De wetgever creëerde bij wet de mogelijkheid voor de regering om een lijst op te stellen met gebreken die aanleiding kunnen geven tot een vordering naar gemeen recht voor verborgen gebreken en de termijnen vast te leggen.⁷ Énkel de gebreken die hierin worden opgenomen kunnen als verborgen gebrek worden gezien in de zin van het gemeen recht.⁸

---

⁴ Wet 28 januari 1850 sur les vices rédhibitoires, *MB* 31 januari 1850, 257.

⁵ <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k9608828k/f7.image>

⁶ Rapport de la section centrale bij de wet van 28 januari 1850 sur les vices rédhibitoires, *pasin.* 1850, 25.; MvT bij wet 25 augustus 1885 portant la révision de la législation en matière de vices rédhibitoires, <http://www.dekamer.be/digidoc/DPS/K2206/K22060591/K22060591.PDF>.

⁷ F. VRANKEN, *Koop en ruil van dieren* in *APR*, Gent, E-Story- Scientia, 1979, 50.

⁸ Artikel 1 van de wet van 18 januari 1850: *sont répétés vices rédhibitoires et donneront seuls ouverture à l'action résultant de l'article 1641 de code civil dans les ventes ou échanges de chevaux, ânes, mulets et autres animaux domestiques appartenant aux espèces ovine, bovine ou porcine, les maladies ou défauts qui seront désignés par le gouvernement, avec les restrictions et conditions qu'il jugera convenables.*⁸ Dat de lijst beoogt limitatief te zijn wordt afgeleid uit het woord 'seuls'.; *Vred.* Westerlo 24 juni 2009, *T. Vred.* 2011, 45.; D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, L. MALHERBE, P. LEIDGENS, F. PINTE en F. MOURLON BEERNAERT "quelques ventes particulières" in M. DUPONT, M. BERLINGIN, M. DEMOULIN, F. MOURLON-BEERNAERT, E. PLASSCHAERT, C. DETAILLE, C. ALTER, R. THUNGEN, J-F. GERMAIN, A. DELEU, P-P. HENDRICKX, J. SANTOS, P. STROOBANT, D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, P. MALHERBE (eds.), *Manuel de la vente*, Mechelen, Kluwer, 2010, (484) 625.; H. HERBOTS, D. CLARYSSE en J. WERCKX, "overzicht van rechtspraak. Bijzondere overeenkomsten (1977-1982)", *TPR* 1985, (767) 875; L. SIMONT en A. FORIERS, "Examen de jurisprudence (1992-2010) – les contrats spéciaux (suite)", *RCJB* 2014, (725) 817.

12. **WET KOOPVERNIETIGENDE GEBREKEN-** De wet die nu van toepassing is is de wet van 25 augustus 1885 op de koopvernietigende gebreken⁹, uitgevoerd bij KB van 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van huisdieren¹⁰ (hierna: KB koopvernietigende gebreken). Na talloze wijzigingen van het KB zijn er vandaag twee gebreken in opgenomen, malleus en infectueuze anemie. Deze gebreken komen in België niet voor. Ze worden immers wettelijk bestreden in Europa.¹¹ Frankrijk hanteert een uitgebreidere lijst. Somnolentie, longemfyseem, chronisch snuiven¹², kribbebijten met of zonder gebitslijtage, chronische intermitterende kreupelheid, maanblindheid, infectueuze anemie bij paardachtigen worden gezien als koopvernietigende gebreken.¹³ In Duitsland heeft de wetgever de speciale wet afgeschaft na de goedkeuring van de richtlijn Consumentenkoop.¹⁴ Nederland heeft geen limitatieve lijst zoals België en Frankrijk hebben.
13. **NOOD AAN HARMONISERING?-** Op 7 oktober 2014 is er in België een voorstel van resolutie betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van paardachtigen ingediend in de Kamer van volksvertegenwoordigers door D. Baquelaine en T. Goffin.¹⁵ Zij zijn voorstander van het herzien van de lijst betreffende de gebreken. Dit zou nodig zijn omdat in vergelijking met onze buurlanden België een zeer summiere lijst heeft en dit voor problemen kan zorgen in de internationale verkoop van paarden.
14. Ook op Europees niveau kaart men de verscheidenheid in koopvernietigende gebreken aan. F. RIES stelde op 20 april 2010 een schriftelijke vraag aan de Europese Commissie. Ze vraagt aan de commissie of deze van plan is om de lijst te harmoniseren.¹⁶ De commissie vindt dat de problemen met de limitatieve lijsten de interne markt niet storen

---

⁹ Wet 25 augustus 1885 portant la révision de la législation en matière de vices rédhibitoires, *MB* 28 augustus 1885, 3589.

¹⁰ KB 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van huisdieren, *BS* 14 januari 1988, 484.

¹¹ Mondeling interview met prof F. PILLE en de heer J. DE BOITSELIER.

¹² In het frans: cornage

¹³ Art. R213-1 code rural et de la pêche maritime, legifrance.gouv.fr.

¹⁴ Voorstel van resolutie betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van paardachtigen, *Parl. St. Kamer*, 2014-15, nr. 2485, 4.

¹⁵ Voorstel van resolutie om in het Burgerlijk Wetboek te erkennen dat een dier een levend wezen met gevoel is, *Parl. St. Senaat* 2014-15, nr. 6-196.

¹⁶ Schriftelijke vraag aan de Europese Commissie betreft koopvernietigende gebreken bij de verkoop en ruiling van paarden, 20 april 2010, E-2571/10.

en is niet van plan te harmoniseren. De commissie antwoordt dat ze ook vindt dat de richtlijn consumentenkoop zorgt voor harmonisatie.¹⁷

15. **GEEN SCHENDING GELIJKHEIDSBEGINSEL-** Het KB koopvernietigende gebreken beperkt enkel het verhaal van de koper op de verkoper volgens artikel 1648 BW. Het Grondwettelijk Hof vindt dan ook dat er geen sprake is van schending van het gelijkheidsbeginsel tussen de koop van dieren die niet onder het toepassingsgebied van de wet koopvernietigende gebreken vallen en degene die er wel onder vallen.¹⁸
16. **ER ZIJN IMMERS NOG ANDERE REMEDIES-** De koper heeft immers nog steeds het recht om zich op artikelen 1110, 1184, 1604 en 1649bis-1649octies BW te beroepen. Dat laatste kan evenwel enkel wanneer de koper zich in het toepassingsgebied van de Wet Consumentenkoop bevindt.
17. **BEPERKTE RELEVANTIE-** De wet koopvernietigende gebreken heeft aan invloed moeten inboeten ten voordele van de wet Consumentenkoop. Uit het antwoord van de Commissie wordt afgeleid dat de Wet Consumentenkoop het uitgangspunt vormt voor de handel in paarden aan consumenten. De problemen die nu rijzen bij de wet koopvernietigende gebreken, namelijk dat ze een zeer beperkte bescherming biedt en dat er bij handel over de grenzen geen eenduidigheid is, worden naar de achtergrond geschoven omdat de Wet Consumentenkoop vandaag het hoofdregime is.
18. **UITGANGSPUNT IS DE WET CONSUMENTENKOOP-** Ook in dit werk zal de Wet Consumentenkoop het uitgangspunt zijn. Eerst wordt het toepassingsgebied van de Wet Consumentenkoop en de bescherming die ze biedt algemeen besproken om nadien over te gaan tot de specifieke problemen die kunnen rijzen bij de toepassing van de Wet Consumentenkoop op de handel in paarden, het eigenlijke opzet van dit werk. Tenslotte worden de mogelijke contractuele clausules besproken die een evenwichtige transactie beogen.

---

¹⁷ Schriftelijk antwoord op vraag aan de Europese Commissie betreft koopvernietigende gebreken bij de verkoop en ruiling van paarden op 10 juni 2010, E-2571/2010.

¹⁸ GwH 13 februari 2014, *RW* 2014-15, 1.

HOOFDSTUK II. TOEPASSINGSGBIED

AFDELING I. HOEDANIGHEID PARTIJEN

19. **ARTIKEL 1649BIS-1649OCTIES BW-** Bij de verkoop van paarden aan consumenten heeft de koper indien hij een gebrek ontdekt bij het paard, het recht zich te beroepen op de Wet Consumentenkoop.¹⁹ De artikelen 1649bis tot en met 1649octies BW zijn er gekomen als omzetting van de richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen.²⁰ Ook Nederland heeft de richtlijn Consumentenkoop omgezet in artikelen van het NBW. Art. 7:17 NBW bepaalt dat het goed in overeenstemming met de overeenkomst moet worden geleverd.²¹
20. **BTOC-** Om aanspraak te kunnen maken op de Wet Consumentenkoop moet de koper een consument zijn en de verkoper een professional. Om een professionele verkoper te zijn moet het paard worden verkocht door iemand die dit doet in het kader van zijn beroep.²² Hobbyfokkers horen hier niet bij.²³ Er wordt nagegaan voor welke doeleinden het goed gekocht wordt.²⁴ Een vader die een paard voor zijn dochter koopt zodat ze er wedstrijden mee kan rijden ontnemt hem niet het statuut van consument.²⁵
21. **DOORVERKOPEN-** Ik vind het een belangrijk gegeven voor de praktijk dat wanneer een consument zijn goed doorverkoopt aan een andere consument, deze laatste zich kan beroepen op de regels van de Wet Consumentenkoop tegen de eerste verkoper-professional. Deze rechten zijn een accessorium van het gekochte goed.²⁶

---

¹⁹ GwH 13 februari 2014, *RW* 2014-15, 1.

²⁰ Richtlijn Europees Parlement en Raad van Europa nr. 1999/44, 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen, *Pb.L.* 7 juli 1999, nr. L 171, 0012 – 0016 (hierna: Richtlijn Consumentenkoop).

²¹ Art. 7:17 BW.

²² Art. 6 §2 2° Wet Consumentenkoop.

²³ Cass. 21 januari 2010, *RW* 2011-12, 784, noot S. MARYSSE.; S. MARYSSE, “De wet Consumentenkoop: enkele beschouwingen” (noot onder Cass. 21 januari 2010), *RW* 2011-12, 545-548.; B. TILLEMANN, D. DE TROIJ, “Overzicht van rechtspraak kooprecht” in B. TILLEMANN, A.L. VERBEKE, P. BRULEZ, N. CARETTE, B. DEMARSIN, D. DE TROIJ, A. QUIRIN, (eds.), *Themis 92 Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2015, (71) 114.

²⁴ R. STEENNOT, “Art. 1649bis BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (19) 23.

²⁵ B. TILLEMANN, D. DE TROIJ, “Overzicht van rechtspraak kooprecht” in B. TILLEMANN, A.L. VERBEKE, P. BRULEZ, N. CARETTE, B. DEMARSIN, D. DE TROIJ, A. QUIRIN, (eds.), *Themis 92 Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2015, (71) 114.

²⁶ R. STEENNOT, “Art. 1649bis BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (19) 32.

AFDELING II. DIEREN ALS CONSUMPTIEGOEDEREN

22. **EEN PAARD IS EEN CONSUMPTIEGOED-** Om op de bescherming van de Wet Consumentenkoop aanspraak te kunnen maken moet het paard gezien worden als een consumptiegoed, dit is een roerend en lichamelijk goed.²⁷ Er bestaat geen twijfel meer over het feit of dieren hieronder vallen. In België, Nederland, Frankrijk en Duitsland wordt aangenomen dat dieren onder deze regeling vallen. Het Grondwettelijk Hof heeft in een arrest van 2014 duidelijk bevestigd dat dit het geval is.²⁸ Een paard valt dus onder de definitie van een consumptiegoed gedefinieerd door artikel 1649bis §2 3° BW.²⁹ Dit wordt ook door de rechtspraak en rechtsleer zo aanvaard.³⁰ De Europese commissie heeft dit ook bevestigd, gebaseerd op de definitie die de *pan-european network of academics* geeft aan goederen.³¹
23. **BEVESTIGD IN DE PARLEMENTAIRE VOORBEREIDING-** Ook in de voorbereidingsstukken van de wet wordt vermeld dat het niet de bedoeling is om dieren uit te sluiten. Honden worden zelfs expliciet vernoemd.³² Er is dus geen reden denkbaar om aan te nemen dat dieren en dus bij gevolg paarden zouden zijn uitgesloten van deze regeling. Vaak weten de kopers niet dat zij onder deze wet vallen en dat ze dus aanspraak kunnen maken op de sancties van de wet, toch scoort België hoger dan de meeste lidstaten van de Europese Unie.³³

²⁷ Art. 1.2.b Richtlijn consumentenkoop; Art. 1649bis §2, 3° BW.

²⁸ GwH 13 februari 2014, *RW* 2014-15, 1.

²⁹ Rb. Dinant 16 oktober 2013, *JLMB* 2013, 237.; C. CAUFMANN en A. VERBEKE, “een jaar wet consumentenkoop” in *Themis*, Brugge, die Keure, 2005, 27.

³⁰ Bergen 15 december 2010, *DCCR* 2012, 117, noot S. MARYSSE.; Antwerpen 21 mei 2012, *NJW* 2013, 122, noot R. STEENNOT; Antwerpen 29 april 2013, *RW* 2014-15, 1067.; Kh Turnhout 6 juni 2011, *RABG* 2013, 660, noot A. GODFROID.; Vred. Geel 4 maart 2014, <http://www.dierengarantie.be/files/hoeve%20hooglandVred.%20Geel%2004.03.2014.pdf>.; Vred. Geel 18 maart 2014, <http://www.dierengarantie.be/files/Vonnis%20Vred.%20Geel%2018.03.2014.pdf>.; C.CAUFMANN, “De nieuwe wet op de consumentenkoop”, *TPR* 2005, 787-863; A. GODFROID, “Wet Consumentenkoop is van toepassing op de verkoop van een hond door een professionele verkoper” (noot onder Kh. Turnhout 6 juni 2011), *RABG* 2013, 667.; S. MARYSSE, “over een hond als consumptiegoed en rechtsmisbruik bij de keuze van de remedies bij een ‘niet-conforme’ consumentenkoop” (noot onder Bergen 15 december 2010), *DCCR* 2012, 122-126.; Y. NINANE, “Le défaut de la chose vendue selon le régime de la garantie des biens de consommation” in C. DELFORGE en J. VAN ZUYLEN (eds.), *Les défauts de la chose*, Limal, Anthemis, 2015, (35) 43.

³¹ Schriftelijk antwoord op vraag aan de Europese Commissie betreft koopvernietigende gebreken bij de verkoop en ruiling van paarden op 10 juni 2010, E-2571/2010.; C. VON BAR, E. CLIVE, H. SCHULTE-NÖLKE, H. BEALE, J. HERRE, J. HUET, M. STORME, S.SWANN, P. VARUL, A. VENEZIANO en F. ZOLL, *Principles, definitions and Model Rules of European Private Law*, Munich, sellier. European law publishers, 2009, 422.

³² Wetsontwerp houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen, *Parl. St. Kamer* 2003-04, nr. 51/0982, 5.

³³ A. GODFROID, “Professionele hondenfokkers aanpakken kan via consumentenrecht”, *Juristenkrant*, 1.; http://ec.europa.eu/consumers/archive/consumer_research/editions/docs/7th_edition_scoreboard_en.pdf

AFDELING III. DWINGEND RECHT

24. **DWINGEND VAN TOEPASSING-** Voor de verkoop van een professionele verkoper aan een consument geldt het gemeen recht aanvullend. De artikelen 1649bis tot en met artikel 1649octies zijn dwingend³⁴ van toepassing. Dit heeft, zoals later in dit werk besproken, gevolgen voor de mogelijke contractuele clausules.
25. **WET KOOPVERNIETIGENDE GEBREKEN IS GEEN DWINGEND RECHT-** De wet koopvernietigende gebreken is niet dwingend van toepassing, er kan van afgeweken worden. Er kunnen dus meer dan twee gebreken worden afgesproken of tot helemaal geen vrijwaring worden overeengekomen.³⁵ De wet heeft tot doel privébelangen te waarborgen en kan conventioneel worden gemoduleerd.³⁶ De verkoper die wist van het bestaan van het gebrek mag zich evenwel niet exonereren.³⁷
26. **BIJ VOORRANG VAN TOEPASSING-** De Wet Consumentenkoop is een *lex specialis* ten overstaan van het gemeen recht. Dit houdt in dat wanneer de voorwaarden voor de Wet Consumentenkoop vervuld zijn, deze wet bij voorrang moet worden toegepast op het gemeen recht.³⁸ De Wet Consumentenkoop kan niet worden gecombineerd met het

---

³⁴ Artikel 1649octies BW.; Vred. Antwerpen 11 december 2014, <http://www.dierengarantie.be/files/vonnis%20just%20dogs%20---%20vred%20Antwerpen.pdf>; ; A. GODFROID, “Consumenten laten rechten te weinig gelden bij aankoop van een dier”, *Juristenkrant* 2014, 4.; S. STIJNS, “De consumentenkoop: actuele knelpunten” in B. TILLEMANN en A-L VEBREKE (eds.), *Knelpunten Verkoop onroerende goederen*, Antwerpen, Intersentia, 2009, (21) 66.; A. VAN OEVELEN, “het nieuwe begrip conformiteit” in S. STIJNS en J. STUYCK (eds.), *Het nieuwe kooprecht: De wet van 1 september 2004 betreffende de bescherming van de consumenten bij de verkoop van consumptiegoederen*, Antwerpen, Intersentia, 2005, (29) 121.

³⁵ Gent 2 mei 2012, *DCCR* 2012, 100.; D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, L. MALHERBE, P. LEIDGENS, F. PINTE en F. MOURLON BEERNAERT “quelques ventes particulières” in M. DUPONT, M. BERLINGIN, M. DEMOULIN, F. MOURLON-BEERNAERT, E. PLASSCHAERT, C. DETAILLE, C. ALTER, R. THUNGEN, J-F. GERMAIN, A. DELEU, P-P. HENDRICKX, J. SANTOS, P. STROOBANT, D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, P. MALHERBE (eds.), *Manuel de la vente*, Mechelen, Kluwer, 2010, (484) 626 (voetnoot 2895).

³⁶ GwH 13 februari 2014, *RW* 2014-15, 1.; Gent 2 mei 2012, *DCCR* 2012, 100.; D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, L. MALHERBE, P. LEIDGENS, F. PINTE en F. MOURLON BEERNAERT “quelques ventes particulières” in M. DUPONT, M. BERLINGIN, M. DEMOULIN, F. MOURLON-BEERNAERT, E. PLASSCHAERT, C. DETAILLE, C. ALTER, R. THUNGEN, J-F. GERMAIN, A. DELEU, P-P. HENDRICKX, J. SANTOS, P. STROOBANT, D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, P. MALHERBE (eds.), *Manuel de la vente*, Mechelen, Kluwer, 2010, (484) 626 (voetnoot 2895).

³⁷ D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, L. MALHERBE, P. LEIDGENS, F. PINTE en F. MOURLON BEERNAERT “quelques ventes particulières” in M. DUPONT, M. BERLINGIN, M. DEMOULIN, F. MOURLON-BEERNAERT, E. PLASSCHAERT, C. DETAILLE, C. ALTER, R. THUNGEN, J-F. GERMAIN, A. DELEU, P-P. HENDRICKX, J. SANTOS, P. STROOBANT, D. CHAVAL, L. VAN DE KERCHOVE, P. MALHERBE (eds.), *Manuel de la vente*, Mechelen, Kluwer, 2010, (484) 630.

³⁸ GwH 13 februari 2014, *RW* 2014-15, 1.; Gent 2 mei 2012, *DCCR* 2012, 100.; Rb. Dinant 16 oktober 2013, *JLMB* 2014, 237.

gemeen recht inzake verborgen gebreken.³⁹ Het gemeen recht kan wel herleven na twee jaar,⁴⁰ maar dit kan niet van toepassing zijn bij paarden aangezien er zeer korte termijnen worden gehanteerd in de Wet Koopvernietigende gebreken. Dit ligt in Frankrijk anders. In L217-13 bepaalt de wetgever dat de artikelen van de Wet Consumentenkoop de koper niet ontnemen van het recht om een vordering in te stellen volgens het gemeen recht.

HOOFDSTUK III. BESCHERMING VAN DE WET CONSUMENTENKOOP

27. **IN OVEREENSTEMMING MET OVEREENKOMST-** De artikelen 1649bis tot 1649quater BW zorgen ervoor dat een verkocht goed wordt geleverd in overeenstemming met wat er tussen de partijen is overeengekomen. De wet hanteert een waarborgtermijn van twee jaar. Indien er binnen die twee jaar een niet-overeenstemming opduikt in het goed, kan de koper de verkoper aanspreken.⁴¹
28. **VIER CUMULATIEVE VOORWAARDEN-** Er dienen vier voorwaarden cumulatief vervuld te zijn om van een goed dat in overeenstemming is te kunnen spreken.⁴² Het niet voldoen aan één criterium kan ervoor zorgen dat er sprake is van niet-conformiteit.⁴³ Deze criteria zijn van dwingend recht en kunnen dus niet op voorhand worden uitgesloten.⁴⁴
29. **WAARBORGTERMIJN VAN TWEE JAAR-** Er geldt een waarborgtermijn van twee jaar vanaf de levering van het goed.⁴⁵ Om de verkoper aansprakelijk te stellen moet er sprake zijn van anterioriteit van de niet-overeenstemming. Dit houdt in dat het gebrek er reeds moest zijn bij de levering⁴⁶. De bewijslast ligt bij de consument. Er zijn echter auteurs die het tegendeel beweren. Het bewijs ligt dan bij de verkoper, aangezien de wet tot bescherming heeft om de consument te beschermen. De verkoper moet dan bewijzen dat het goed wél in overeenstemming is met de overeenkomst. Anders wordt er naar hun mening immers

---

³⁹ Y. NINANE, “la garantie de conformité des biens de consommation” in P. WERY (ed.), *Théorie générale des obligations et contrats spéciaux*, Brussel, Larcier, 2016, (333) 351.

⁴⁰ Antwerpen 28 september 2009, *RABG* 2013, 641.; R. STEENNOT, “Inleiding. Bepalingen met betrekking tot de verkopen aan consumenten” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (13) 17.

⁴¹ Art. 1649quater BW.

⁴² R. STEENNOT, “Art. 1649ter BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (37) 41.

⁴³ Gent 27 mei 2009, *NJW* 2010, 200, noot R. STEENNOT.; Vred. Antwerpen, 11 december 2014, *NJW* 2015, 649, noot J. WILLEMS.

⁴⁴ S. BEYAERT, “Consumentenkoop” in I. CLAEYS (ed.), *Contractenrecht in beweging*, Mechelen, Kluwer, 2004, (35) 46.

⁴⁵ Art. 5.1 Richtlijn Consumentenkoop; Art. 1649quater §1 BW.

⁴⁶ Art. 3 richtlijn consumentenkoop; Art. 1649quater §1 BW.

vanuit gegaan dat het goed geacht wordt in overeenstemming te zijn, wat nadelig kan zijn voor de consument.⁴⁷

30. **ANTERIORITEITSVERMOEDEN VAN ZES MAANDEN-** Indien het gebrek zich manifesteert binnen de zes maanden na de levering, geldt een anterioriteitsvermoeden.⁴⁸ Dit houdt in dat een weerlegbaar vermoeden bestaat dat het gebrek reeds bij de levering bestond, tenzij dit vermoeden onverenigbaar is met de aard van de goederen of met de aard van het gebrek.⁴⁹ Dit heeft de wetgever ingevoerd om de bewijslast die op de koper rust niet te zwaar te maken.⁵⁰ Het is aan de verkoper om het tegendeel te bewijzen. Manifesteert het gebrek zich na zes maanden, is het aan de koper om de anterioriteit te bewijzen.⁵¹ Deze anterioriteit hangt vaak samen met een veterinaire keuring, waar we later op terug komen.
31. **REMEDIES-** Artikel 1649quinquies bepaalt de sancties voor de verkoop van een goed dat niet in overeenstemming is met de overeenkomst. Er zijn vier mogelijkheden. Dit zijn de kosteloze herstelling of de kosteloze vervanging en de prijsvermindering of de ontbinding van de koop.
32. **GESCHIKT VOOR DE HANDEL IN PAARDEN?-** Er rijzen problemen wanneer men de Wet Consumentenkoop hanteert voor de handel in paarden. De grootste problemen bevinden zich op het niveau van het anterioriteitsvermoeden. De waarborgtermijn, de overeenstemmingscriteria en de remedies zijn ook niet aangepast aan de handel in paarden. Deze problemen worden achtereenvolgens besproken.

---

⁴⁷ Y. VAN CAUTER, E. KAIRIS, B. VANBRABANT, S. DE BOECK, S. KINART en H. DHONDT, “De consumentenkoop. De wet van 1 september 2004 betreffende de bescherming van consumenten bij verkoop van consumptiegoederen”, *CABG* 2005, (1) 30-32.

⁴⁸ Art. 1649quater §4 BW.

⁴⁹ Art. 1649quater §4 BW.

⁵⁰ S. STIJNS en I. SAMOY, “Le nouveau droit de la vente: la transposition en droit belge de la Directive européenne sur la vente des biens de consommation”, *RGDC* 2003, 2.

⁵¹ C. CAUFMANN en A. VERBEKE, “een jaar wet consumentenkoop” in *Themis Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2005, 27.; L. PEETERS, “De nieuwe wetgeving voor consumentenkoop... eindelijk in het B.W.”, *RW* 2004-05, (441) 450.

DEEL III: ...EN HAAR GEBREKEN

HOOFDSTUK I. ANTERIORITEITSVERMOEDEN

33. **ANTERIORITEITSVERMOEDEN VAN TOEPASSING BIJ DE VERKOOP VAN DIEREN-** In België en Nederland wordt het anterioriteitsvermoeden gebruikt, ook inzake de verkoop van dieren.⁵² Het louter feit dat het om de verkoop van een dier gaat verantwoordt in België en Nederland niet dat het vermoeden niet wordt toegepast omwille van onverenigbaarheid.⁵³ In Duitsland wordt het vermoeden toegepast op de verkoop van dieren.⁵⁴ De Nederlandse rechtspraak zoekt evenwel vaker dan de Belgische rechtspraak een toevlucht in de “tenzij-situatie” van artikel 7:18 lid 2 BW. In Frankrijk is de toepassing van het anterioriteitsvermoeden uitgesloten sinds 2016.⁵⁵ Deze uitzondering is er gekomen na een lobbybeweging van de Fédération nationale des éleveurs Professioneles d’Equidés. Volgens hen is het van groot belang voor de veiligheid van de paardenhandel dat het niet te gemakkelijk is voor de koper om een niet-conformiteit te bewijzen.⁵⁶
34. **WEERLEGBAAR VERMOEDEN-** Het vermoeden is weerlegbaar door het leveren van tegenbewijs.⁵⁷ Het vermoeden is niet weerlegbaar indien de koper aan de hand van de incubatietijd van de ziekte kan bewijzen dat de ziekte zich sowieso al ten tijde van de levering in het dier had genesteld.⁵⁸ Een hond met een waterhoofd wordt gezien als een gebrek in overeenstemming. Anterioriteit is dus aanwezig indien het om een aangeboren gebrek gaat.⁵⁹
35. **PROBLEMEN BIJ DE TOEPASSING BIJ PAARDEN-** Bij de verkoop van een paard wordt het paard vaak gekeurd. Deze keuring dekt echter niet alles. Ten eerste zijn sommige

---

⁵² Gent 2 mei 2012, *DCCR* 2012, 100.; Antwerpen 29 april 2013, *RW* 2014-15, 1067.; Kh Turnhout 6 juni 2011, *RABG* 2013, 660, noot A. GODFROID.; S. VANDEMAELE, “Specifieke garantieregelingen voor dieren en de gevolgen van het afleveren van een onvolledig garantiecertificaat bij B2C-verkoop van honden en katten” (noot onder Cass. 17 maart 2016), *DCCR* 2016, 68-80.; J. WILLEMS, “regels Consumentenkoop van toepassing op de verkoop van huisdier?” (noot onder Vred. Antwerpen 11 december 2014), *NJW* 2015, 653-654.

⁵³ Cass. 17 maart 2016, *DCCR* 2016, 66, noot S. VANDEMAELE.; Rb. Utrecht 25 maart 2009, ECLI:NLRBUTR:2009:BI1714, rechtspraak.nl.; Rb. Arnhem 6 oktober 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AR3820, legalintelligence.nl.

⁵⁴ J. WILLEMS, “regels Consumentenkoop van toepassing op de verkoop van huisdier?”, *NJW* 2015, 653-654.

⁵⁵ Art. L-213-1 Code Rural.; https://www.veterinaire.fr/fileadmin/user_upload/documents/outils-et-services/Index_juridique/Premiere_lettre_de_A_a_L_ou_commencant_par_un_chiffre/Fin_de_la_presomption_de_6_mois_article_mars-avril_2015.pdf

⁵⁶ <http://www.equiconsult-avocat.fr/actualite-vente-de-chevaux-animaux-domestiques/>

⁵⁷ Vred. Antwerpen 11 december 2014, *NJW* 2015, 649, noot J. WILLEMS.

⁵⁸ B. TILLEMANN, D. DE TROIJ, “Overzicht van rechtspraak kooprecht” in B. TILLEMANN, A.L. VERBEKE, P. BRULEZ, N. CARETTE, B. DEMARSIN, D. DE TROIJ, A. QUIRIN, (eds.), *Themis 92 Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2015, (71) 116.

⁵⁹ Kh. Turnhout 5 juni 2014, *NJW* 2014, 950, noot J. WILLEMS.

gebreken niet zichtbaar op een keuring, een voorbeeld hiervan is chronische hoefkatrol. Vervolgens bestaan er gebreken die een paard zichzelf kan aanleren, en dit op enkele dagen tijd. Een voorbeeld hiervan zijn de stalgebreken. Het paard kan ook zichzelf verwonden. Tenslotte heeft een paard een eigen wil. Een voorbeeld hiervan is een paard dat plots niet meer naar behoren springt. Voorts is het in dat laatste geval vaak niet duidelijk of het aan de kuren van het paard of aan de kunsten van de nieuwe ruiter ligt.

36. **EUROPEES NIVEAU-** Op Europees niveau klaagt men het anterioriteitsvermoeden bij paarden aan.⁶⁰ Er zijn momenteel gesprekken in het Europees parlement om de Wet Consumentenkoop te herzien met betrekking tot paarden, dit is de zogenaamde “fitness check”⁶¹.⁶²
37. **TENZIJ-SITUATIE-** Het toepassen van het anterioriteitsvermoeden is dan ook niet altijd opportuun. In Nederland kijkt men naar de aard van het gebrek. De Nederlandse rechtspraak maakt gebruik van de “tenzij-situatie” bedoeld in artikel 7:18 lid 2 NBW. Indien het gebrek van die aard is dat het ‘spontaan’ op minder dan zes maanden kan worden aangeleerd, geldt het vermoeden soms niet. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het stalgebrek luchtzuigen.⁶³ Stalgebreken zijn een goed voorbeeld om de werking van het anterioriteitsvermoeden aan te kaarten. Ze worden dan ook apart besproken in deel twee van dit hoofdstuk. De “tenzij-situatie” is het meest toepasbaar bij “afwijkingen die van buitenaf zichtbaar zijn of die duidelijk het gevolg zijn van onoordeelkundig gebruik door de consument”⁶⁴.
38. **MATE VAN ONWAARSCHIJNLIJKHEID-** In het memorie van antwoord luidt het dat: “Indien evenwel de afwijking louter het gevolg kan zijn van een verkeerd gebruik van het paard en het gezien het gebruik van het paard voor de aflevering naar wetenschappelijke inzichten onwaarschijnlijk is dat de afwijking in die periode is ontstaan, dan zal de beantwoording van de vraag of de verkoper daarmee in voldoende mate heeft bewezen dat het paard bij aflevering aan de overeenkomst beantwoordde, afhankelijk zijn van de mate

---

⁶⁰ bijlage 2.

⁶¹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2016_just_023_evaluation_consumer_law_en.pdf

⁶² European horse network news, maart 2017, <http://www.europeanhorsenetwork.eu/position-statements/>

⁶³ Hof Arnhem-Leeuwarden 3 december 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:9228, legalintelligence.nl.(toepassing vermoeden); Hof Den Haag 31 maart 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:869, legalintelligence.nl.(toepassing vermoeden); Rb. Arnhem 24 mei 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AP4372, legalintelligence.nl (niet-toepassing vermoeden); Rb. Haarlem 12 mei 2010, ECLI:NL:RBHAA:2010:BN1607, legalintelligence.nl (niet-toepassing vermoeden).

⁶⁴ M.C.P. VAN DONGEN en A. DE FEIJTER, “‘ontsnappingsssprongen’ met paard of pony inzake het wettelijke bewijsvermoeden ex. Art. 7:18 lid 2”, *NTBR* 2010/1, 15.

van onwaarschijnlijkheid dat de afwijking voor de aflevering is ontstaan.”⁶⁵ Hieruit leid ik af dat de rechter situatie per situatie moet nagaan of het vermoeden kan toegepast worden. De Nederlandse rechters zijn terughoudend bij het gebruik van de tenzij-situatie.⁶⁶

39. **RATIO VAN HET VERMOEDEN-** In een uitspraak van een Nederlandse kantonrechter kan worden nagegaan waarom het vermoeden ook wordt toegepast op dieren. Allereerst omdat dieren niet bij de uitzonderingen staan. De rechter *in casu* vond echter ook dat er vaak ziekten of aandoeningen zijn bij paarden waarbij antedateren vreselijk moeilijk is. Het vermoeden is er net om hen tegemoet te komen bij de moeilijke bewijslast die ze hebben. De rechter ziet geen reden om het vermoeden niet toe te passen bij dieren.⁶⁷
40. **VERVALTERMIJN-** In de wet koopvernietigende gebreken moet de vordering tot koopvernietiging worden ingesteld binnen negen dagen na de levering van het paard bij malleus en binnen 30 dagen in geval van infectueuze anemie.⁶⁸ In Frankrijk is de termijn tien dagen en 30 dagen voor maanblindheid en infectueuze anemie.⁶⁹ Dit zijn termijnen op straffe van verval.⁷⁰ De rechter kan ze ambtshalve opwerpen.⁷¹ Deze korte termijnen staan in schril contrast met de termijnen die de Wet Consumentenkoop hanteert.
41. **LEVEND DIER MET EIGEN ENERGIE-** De rechter van Arnhem verwoordde de problemen die kunnen rijzen bij de toepassing van het anterioriteitsvermoeden als volgt: “De verkochte zaak betreft een pony, een levend dier dus met een eigen energie en interactie met zijn omgeving. Anders dan bij een industrieel geproduceerde zaak, ligt het bij een gebrek aan een dier, in de vorm van een ziekte of een aandoening of, zoals hier gesteld, een

---

⁶⁵ Memorie van antwoord bij het wetsvoorstel tot aanpassing van Boek 7 BW aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen, Parl. St. *Kamer I* 2001- 02, 27 809, nr. 323b, 8.

⁶⁶ M.C.P. VAN DONGEN en A. DE FEIJTER, “‘ontsnappingsssprongen’ met paard of pony inzake het wettelijke bewijsvermoeden ex. Art. 7:18 lid 2”, *NTBR* 2010/1, 11.

⁶⁷ Rb. Midden-Nederland 22 april 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:3024, *NJF* 2016/163, [https://www.navigators.nl/document/id4b9057419bd9475e9e3e9948276b7942?h1=\(\(gebrek.%7B16%7Dverborg en\)\),\(dier\),\(dieren\)&ctx=WKNL_CSL_93](https://www.navigators.nl/document/id4b9057419bd9475e9e3e9948276b7942?h1=((gebrek.%7B16%7Dverborg en)),(dier),(dieren)&ctx=WKNL_CSL_93).

⁶⁸ Art. 6 KB koopvernietigende gebreken

⁶⁹ Art. R213-5 code rural et de la pêche

⁷⁰ Vred. Westerlo, 24 juni 2009, *T. Vred.*, 2011, 45.; H. VAN BOSSUYT, J-F. VAN DROOGHENBROECK, *De Verkoop Bijzondere verkopen: Deel 2*, Brussel, Larcier, 2012, 142.

⁷¹ Vred. Zelzate, 20 april 2006, *T. Vred.*, 2008, 291; H. VAN BOSSUYT, J-F. VAN DROOGHENBROECK, *De Verkoop Bijzondere verkopen: Deel 2*, Brussel, Larcier, 2012, 142.; S., VANDEMAELE, “Specifieke garantieregelingen voor dieren en de gevolgen van het afleveren van een onvolledig garantiecertificaat bij B2C-verkoop van honden en katten” (noot onder Cass. 17 maart 2016), *DCCR* 2016, (68) 71.

karaktergebrek, niet direct voor de hand dat dit gebrek zich ook ten tijde van de verkoop al voordeed.”⁷²

42. **OPBOUW-** Eerst wordt het gebeuren van de veterinaire keuring kort toegelicht. Nadien belicht het werk de specifieke gevallen waarbij het anterioriteitsvermoeden niet op zijn plaats is. Het weze duidelijk dat in sommige gevallen het anterioriteitsvermoeden wél op zijn plaats is, zoals wanneer het gaat om een erfelijke ziekte. Ten eerste rijzen er problemen indien het om een op de keuring onzichtbaar gebrek gaat. Ten tweede vormt het vermoeden een probleem in het geval van stalgebreken en de laatste toepassing is het risico-aspect van met paarden te werken, namelijk hun karakter.

AFDELING I. VETERINAIRE KEURING⁷³

43. **KEURING-** Indien men een paard koopt is het tegenwoordig de normale gang van zaken dat het paard veterinair gekeurd wordt. Dit kan op aanvraag van de koper of van de verkoper, of van beiden. Er bestaan verschillende soorten keuringen. Een klinische keuring bestaat eruit dat de dierenarts het paard laat lopen op alle soorten gronden en op het lichaam van het paard zoekt naar afwijkingen. Dit is een fysisch onderzoek. Er bestaat ook een radiografisch onderzoek, waar men in het lichaam van het paard kijkt. Hier kijkt men eerder prospectisch. De dierenarts kijkt naar afwijkingen die nu nog geen probleem vormen maar eventueel later wel een probleem kunnen worden. De dierenarts schrijft dan een advies en argumenteert dit. Indien hij bijvoorbeeld ziet dat er een fragment in de kogel los zit, zal hij een inschatting maken of dit later voor problemen kan zorgen. Indien het een ouder paard is, dat er nog nooit last van gehad heeft, is de kans klein want zo een fragment zit meestal al van de geboorte los. Bij een jonger paard is het risico groter. Aan de hand van dit voorbeeld wordt reeds duidelijk dat de situatie zelden zo eenvoudig duidelijk kan zijn als bij statische goederen. Het is reeds voor de koop een afweging van risico's.
44. **GEEN Plicht-** In de Nederlandse rechtspraak wordt aangenomen dat een koper niet verplicht is om het paard te laten keuren of onderzoek te voeren naar niet-zichtbare gebreken⁷⁴. Indien de verkoper meldt dat het paard een 'braaf en sterk paard' is, mag de verkoper hier op vertrouwen. Hij is niet verplicht het paard te laten keuren, ook niet als de

---

⁷² M.C.P. VAN DONGEN en A. DE FEIJTER, “'ontsnappingsprongen' met paard of pony inzake het wettelijke bewijsvermoeden ex. Art. 7:18 lid 2”, *NTBR* 2010/1, 16.

⁷³ Mondeling interview met Prof. F. PILLE.

⁷⁴ Hof Amsterdam, 4 november 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:4589, recht.nl.

verkoper hierop aanstuurt. Indien er later een gebrek de kop op steekt, kan hem niet verweten worden dat hij geen keuring wilde.⁷⁵ Toch kan de vraag gesteld worden of men dan wel als bonus pater familias handelt.

45. **MISBRUIK VAN HET VERMOEDEN MOGELIJK-** Professor F. PILLE stelt zich de vraag of het anterioriteitsvermoeden de koper dan niet kan aanzetten tot het bewust niet laten keuren van het paard. De koper kan in die zin denken dat het gebrek binnen de zes maanden toch voor rekening van de verkoper komt en dan kan de koper er alle baat bij hebben om het paard niet te laten keuren, zodat de verkoper geen bewijs in handen heeft. Dit is natuurlijk het omgekeerde van hoe de handel zou moeten verlopen. We overlopen de verschillende toepassingen.

AFDELING II. TOEPASSINGEN

§1. Blinde vlek op de keuring⁷⁶

46. **HET GEBREK IS ONZICHTBAAR OP DE KEURING-** Het probleem met het anterioriteitsvermoeden stelt zich in de eerste plaats wanneer er sprake is van een gebrek dat niet op de keuringsverslagen te zien is. Dit kan het geval zijn met een gebrek dat door zijn aard nooit zichtbaar is of indien het om een sluimerend gebrek gaat. We geven twee voorbeelden, de chronische hoefkatrol en de kissing spines, die beide kreupelheid kunnen veroorzaken. Ook de stalgebreken, die later worden besproken, zijn zelden zichtbaar op een radiografie.
47. **CHRONISCHE HOEFKATROL-** Chronische hoefkatrol is een overbelasting van het hoefkatrolapparaat.⁷⁷ Chronische hoefkatrol is niet zichtbaar voor de dierenarts op de radiografieën. Bij de aankoop van het paard wordt een radiografie genomen, waar vanzelfsprekend niets op te zien is. Indien het paard binnen de zes maanden kampt met een probleem van kreupelheid worden er opnieuw radiografieën genomen. Op deze radiografieën is nog steeds niets te zien. In dit geval speelt het anterioriteitsvermoeden en wordt er vermoed dat dit probleem er reeds was bij de levering. Er is echter geen enkel begin van bewijs dat het gebrek er reeds was bij de levering. Toch wordt de bewijslast omgekeerd in het voordeel van de koper. De verkoper krijgt te kampen met een zware bewijslast, die hij zelden kan weerleggen.

---

⁷⁵ Rb. Amsterdam, 28 april 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:2916, legalintelligence.nl.

⁷⁶ mondeling interview met Prof. F. PILLE.

⁷⁷ <https://www.paardenarts.nl/kennisbank/hoefkatrolontsteking/>

48. **ONKUNDIG GEBRUIK-** Het verdient ook vermelding dat een gebrek als chronische hoefkatrol kan ontstaan door het verdraaien van de ondervoet of het trainen op een onregelmatige onvoldoende onbedekte bodem.⁷⁸ Dit zijn factoren waar de verkoper geen vat op heeft, en mist ze na de levering plaatsvinden, heel moeilijk kan bewijzen.
49. **KISSING SPINES-** Een volgende toepassing zien we in een zaak van het gerechtshof van den Haag. Het Hof heeft op 3 december 2013 een uitspraak gedaan over een paard dat last had van stijfheid en gediagnostiqueerd was met kissing spines⁷⁹. De uitspraak was een hervorming van een uitspraak in eerste aanleg.
50. **EERSTE AANLEG-** De rechter in eerste aanleg was van oordeel dat uit het deskundigenonderzoek geen duidelijkheid kwam of het gebrek reeds bij de levering bestond, omdat er op de radiografieën geen sprake was van afwijkingen. Het gebrek kan overigens ook ontstaan door de behandeling door de koper. Een overweging uit het deskundigenonderzoek luidde immers: “Rugproblemen kunnen bij paarden op velerlei wijze ontstaan. Verkeerde trainingmethoden, verkeerde of onvoldoende beweging, overbelasting, verkeerde voeding en vele andere factoren kunnen binnen enkele dagen tot weken bij paarden tot ernstige pijn- en/of stijfheidsklachten leiden. Er is echter in het onderhavige geval geen uitspraak te doen over het oorzakelijk verband tussen de geringe röntgenologische veranderingen en de klinische klachten, noch over de invloed van andere factoren op (het ontstaan van) de klinische problemen.” De rechter in eerste aanleg paste het anterioriteitsvermoeden dan ook niet toe, gezien de duidelijke onduidelijkheid.⁸⁰
51. **HOGER BEROEP-** In hoger beroep oordeelde de appelrechter dat het anterioriteitsvermoeden wel degelijk speelde, er was geen toepassing van de “tenzij-situatie” van artikel 17:8 lid 2 BW. De verkoper trachtte het tegendeel te bewijzen aan de hand van getuigenverslagen. De verkoper kon echter volgens de appelrechter het tegendeel niet bewijzen. Het gebrek was immers niet te zien op de radiografieën ten tijde van de aankoop. De rechter oordeelde dat de verkoper het gebrek dan ook niet kon

---

⁷⁸ <https://www.paardenarts.nl/kennisbank/hoefkatrolontsteking/>

⁷⁹ Bij kissing spines komen de spinaaluiteeksels van het paard tegen elkaar, waardoor beschadiging en irritatie van het bot ontstaat.; <https://www.paardenarts.nl/kennisbank/kissing-spines-bij-paarden/>

⁸⁰ Rb. Rotterdam 6 oktober 2010, ECLI: RBROT: 2010:BO4071, legalintelligence.nl.

weerleggen en ontbond de overeenkomst. De verkoper moest het paard bij de koper gaan halen en de koper werd verplicht het aankoopbedrag te restitueren.⁸¹

52. **TOCH SPEELT HET VERMOEDEN-** De kantonrechter van Midden-Nederland voert aan dat het net in die situaties is waarvoor het vermoeden gecreëerd is, om de bewijslast in hoofde van de koper te verkleinen. Het vermoeden speelt bij gevolg in deze situaties. De rechtbank van Midden-Nederland oordeelde in 2015 dat ondanks door het feit dat het gebrek van die aard is dat het niet kan geantedateerd worden en onzichtbaar kan zijn op de keuring, het vermoeden speelt.⁸²
53. **MAAR TOCH GEEN TEGENBEWIJS VEREIST....-** In kamerstuk 27809 nr. 32a van de eerste kamer der staten generaal wordt nochtans gesteld dat er niet van een omkering van de bewijslast gesproken kan worden. Het is voldoende dat de verkoper ervoor zorgt dat er voldoende onduidelijkheid is over wanneer het gebrek is ontstaan.⁸³ De aangehaalde voorbeelden laten uitschijnen dat de Nederlandse rechtspraak eerder geneigd is enkel een tegenbewijs te aanvaarden.
54. Er is twijfel over het feit of gaat om het leveren van het bewijs van het tegendeel of een echt tegenbewijs. De Nederlandse rechtspraak is evenwel zeer uiteenlopend, er wordt in verschillende zaken tegenstrijdig geoordeeld.⁸⁴ De tekst van de richtlijn Consumentenkoop spreekt over het leveren van het bewijs van het tegendeel⁸⁵, de rechtbank van Arnhem oordeelde dan ook dat er een werkelijk bewijs van het tegendeel is vereist. Het Hof oordeelt door de getuigenverslagen dat het tegendeel bewezen is en stelt de koper in het ongelijk.⁸⁶ Dit toont de verscheidenheid in rechterlijke uitspraken aan.

---

⁸¹ Gerechtshof Den Haag 3 december 2013, ECLI:NL:GHDHA:2013:4429, legalintelligence.nl.; Werd in dezelfde zin geoordeeld: Rb. Overijssel 19 juni 2013, ECLI:NL:RBOVE:2013:1223, rechtspraak.nl.; <https://www.hamburgeradvocaten.nl/specialisatie/advocaat-hippisch-recht>

⁸² Rb. Midden-Nederland 22 april 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:3024, *NJF* 2016/163, [https://www.navigator.nl/document/id4b9057419bd9475e9e3e9948276b7942?h1=\(\(gebrek.%7B16%7Dverborgen\)\),\(dier\),\(dieren\)&ctx=WKNL_CSL_93](https://www.navigator.nl/document/id4b9057419bd9475e9e3e9948276b7942?h1=((gebrek.%7B16%7Dverborgen)),(dier),(dieren)&ctx=WKNL_CSL_93)

⁸³ Nadere memorie van antwoord bij het wetsvoorstel tot aanpassing van Boek 7 BW aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen, Parl. St *Eerste kamer der staten-generaal* 2002-03, 27809, nr. 32a.

⁸⁴ Hof Arnhem-Leeuwarden 3 december 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:9228, legalintelligence.nl.(toepassing vermoeden); Hof Den Haag 31 maart 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:869, legalintelligence.nl.(toepassing vermoeden); Rb. Arnhem 24 mei 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AP4372, legal intelligence.nl (niet-toepassing vermoeden); Rb. Haarlem 12 mei 2010, ECLI:NL:RBHAA:2010:BN1607, legal intelligence.nl (niet-toepassing vermoeden).

⁸⁵ Art. 5 lid 3 Richtlijn Consumentenkoop

⁸⁶ Gerechtshof Arnhem, 2 mei 2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AX6541, legalintelligence.nl.; M.C.P. VAN DONGEN en A. DE FEIJTER, “‘ontsnappingsprongen’ met paard of pony inzake het wettelijke bewijsvermoeden ex. Art. 7:18 lid 2”, *NTBR* 2010/1, 11.

55. Ten tweede bespreken we het specifieke probleem van de stalgebreken. Ze dienen als voorbeeld voor alle gebreken die het paard zelf kan ontwikkelen op een zeer korte termijn.

§2. Stalgebreken

56. **AANLEREN OP ENKELE DAGEN-** In de tweede plaats vormt het anterioriteitsvermoeden een probleem wanneer het over stalgebreken gaat. Stalgebreken zijn gebreken die paarden aanleren door in de stal te staan. Ze doen dit vaak uit verveling. Stalgebreken is een verzamelterm. Ze kunnen op enkele dagen worden aangeleerd. Het feit dat een stalgebrek een antedateringstermijn van twee of drie dagen kan hebben, sluit niet vanzelf uit dat het vermoeden kan gelden. Dit haalt de rechtspraak uit de parlementaire voorbereiding.⁸⁷ Het anterioriteitsvermoeden van zes maanden wordt dus gebruikt voor een gebrek dat op hooguit drie dagen kan ontstaan. Stalgebreken zijn ook niet altijd zichtbaar na de keuring, dan rijzen er problemen met de antedatering, maar dat probleem is eerder al aangekaart.
57. **AFHANKELIJK VAN DE OMGEVING-** Het is zo dat een stalgebrek vaak door de koper kan opgemerkt worden, het is vaak niet onzichtbaar. Dan zijn er geen problemen, de koper weet wat hij koopt. Het is echter ook zo dat stalgebreken sterk afhankelijk zijn van de omstandigheden en de omgeving. Na de verkoop verandert het paard vaak van stal. Het kan zijn dat het paard last heeft van een stalgebrek in een bepaalde stal, maar niet in een andere stal. De oorzaak kan bijvoorbeeld zijn dat het paard niet met het hoofd naar buiten kan en in een andere stal wel. Het komt dus voor dat een paard bij de verkoper nooit een stalgebrek heeft vertoond en bij de koper plots wel.
58. **WEVEN-** Nemen we bijvoorbeeld weven, dit is wanneer het paard het gewicht van het ene voorbeen op het andere voorbeen verplaatst en het hoofd in dat ritme mee beweegt.⁸⁸
59. **TENZIJ-TOEPASSING-** Het feit dat het gebrek kan ontstaan zijn in de tijd tussen de levering en de constatering is geen verantwoording van het niet toepassen van het vermoeden wegens de aard van het gebrek.⁸⁹ Naar mijn mening is dit duidelijk een gebrek dat door zijn aard zich verzet tegen de toepassing van het vermoeden. De rechter in Arnhem oordeelde in die zin. Het stalgebrek luchtzuigen kan op zo een korte termijn ontstaan dat

---

⁸⁷ Hof Arnhem 2 mei 2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AX6541, legalintelligence.nl.

⁸⁸ <https://www.paardenarts.nl/kennisbank/stalondeugden/>

⁸⁹ Hof Den Haag 21 maart 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:869, RCR 2015/65, 651.; Gerechtshof Arnhem, 2 mei 2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AX6541, legalintelligence.nl.

de aard van het gebrek zich verzet tegen de toepassing van het vermoeden.⁹⁰ We zien echter een grote verscheidenheid in uitspraken, net omdat het een zeer onduidelijke situatie is.⁹¹

60. **MOEILIK TEGENBEWIJS LEVEREN-** Het gebrek is immers in grote mate afhankelijk van allerlei omstandigheden. De verkoper bevindt zich dan ook in een netelige positie, aangezien hij moet bewijzen dat het paard niet reeds leed aan een stalgebrek op het moment van de aankoop. Hij kan zich niet baseren op de keuring, aangezien ze vaak onzichtbaar blijven. Het feit dat ze niet zichtbaar zijn op de keuring sluit dus niet uit dat ze er reeds waren bij levering. Hij kan eventueel proberen het tegenbewijs te leveren aan de hand van getuigenverslagen.⁹²

§3. Karakter

61. **SUCCESVOL BEROEP OP DE TENZIJ-FORMULE-** In een zaak van de pony ‘N’ voor de rechter van Arnhem in eerste aanleg wordt geoordeeld dat zowel de aard van de zaak als de aard van het gebrek, een karaktergebrek, verantwoordend dat het anterioriteitsvermoeden niet wordt toegepast. Het gaat om het gebrek steegsheid, dit kan een karaktergebrek uitmaken. Dit zorgt voor bokken en steigeren van het paard. Het gebrek kan ook ontstaan door ondeugdelijke training van het paard. Het Hof van Arnhem bevestigt deze redenering.⁹³
62. **PAARD ALS DERDE PARTIJ-** Door deze voorbeelden wordt het duidelijk dat bij de verkoop van dieren niet enkel rekening kan worden gehouden met de beide partijen, maar ook moet gekeken worden naar het feit dat het voorwerp van de koop een levend wezen is. De verkoop van een paard brengt voor het paard een wereld van verandering met zich mee. Het paard is dan ook onderhevig aan zijn omgeving, zijn voeding en de manier waarop hij bereden wordt. Het gebrek kan veroorzaakt worden door het te intensief rijden van het

---

⁹⁰ Rb. Arnhem 24 mei 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AP4372, legalintelligence.nl.

⁹¹ ⁹¹ Hof Arnhem-Leeuwarden 3 december 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:9228, legalintelligence.nl.(toepassing vermoeden); Hof Den Haag 31 maart 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:869, legalintelligence.nl.(toepassing vermoeden); Rb. Arnhem 24 mei 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AP4372, legalintelligence.nl (niet-toepassing vermoeden); Rb. Haarlem 12 mei 2010, ECLI:NL:RBHAA:2010:BN1607, legalintelligence.nl (niet-toepassing vermoeden).

⁹² Gerechtshof Arnhem, 2 mei 2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AX6541, legalintelligence.nl.

⁹³ M.C.P. VAN DONGEN en A. DE FEIJTER, “‘ontsnappingsssprongen’ met paard of pony inzake het wettelijke bewijsvermoeden ex. Art. 7:18 lid 2”, *NTBR* 2010/1, 16-17.

paard.⁹⁴ Het kan ook voorkomen dat het niet klikt met de nieuwe eigenaar. Dit zijn allemaal factoren die kunnen meespelen bij het presteren van het paard bij zijn nieuwe eigenaar. Op deze factoren heeft de verkoper geen vat meer, toch draait hij er later vaak voor op.

AFDELING III. BESLUIT

63. **VERMOEDEN IS EEN DOORSLAGGEVEND ELEMENT-** Het kan zijn dat het gebrek er reeds was bij de levering, maar er evengoed niet reeds was. Uit de voorbeelden wordt het gevolg van het anterioriteitsvermoeden duidelijk. Op de beelden is vaak niets te zien, indien het wel zo zou zijn zouden er geen problemen zijn. In een zaak waar veel twijfel is, wordt indien het anterioriteitsvermoeden niet wordt toegepast het paard vaak conform de overeenkomst bevonden, indien het anterioriteitsvermoeden wel wordt toegepast is het paard vaak niet conform de overeenkomst.
64. **VERGELIJK MET GEMEEN RECHT-** Om de stelling kracht bij te zetten kunnen we gebruik maken van het gemeen recht. De rechtbank van Arnhem oordeelde op 18 januari 2012 over de conformiteit van de levering volgens de Wet Consumentenkoop bij de verkoop van een paard dat weefde binnen de zes maanden na de levering.⁹⁵ Diezelfde rechtbank oordeelde op 17 maart 2010 over een paard dat weefde na verkoop. Deze verkoop viel echter niet onder de Wet Consumentenkoop. De bewijslast ligt bij de koper.⁹⁶ De feiten zijn ongeveer gelijklopend, in die zin dat er niet met duidelijkheid kan gezegd worden wanneer het paard is beginnen weven. In de eerste zaak krijgt de koper gelijk, in de tweede zaak krijgt de verkoper gelijk.
65. **STRIJDEN MET GELIJKE WAPENS-** Het gaat mijns inziens dan ook niet over de vraag of het gebrek er reeds was bij de levering, maar meer over wie van het vermoeden geniet. Dit komt door de onduidelijkheid inherent aan het handelen in levende wezens. Het karakter, de voeding, de bewegingsvrijheid, de rijkunsten van de koper, alles speelt mee. Waarom is het aan de verkoper om bij dergelijke onduidelijkheid het tegenbewijs te leveren? Zou elke partij niet met gelijke wapens moeten strijden? Professor F. Pille van de UGent vindt alvast van wel. Elk geval moet naar de feiten beoordeeld worden en in elke zaak worden

---

⁹⁴ Voorlopig verslag van de Vaste Commissie voor Justitie bij het wetsvoorstel tot aanpassing van Boek 7 aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van de verkoop en de garanties voor consumptiegoederen, Parl. St., *Eerste Kamer*, 2001-02, 27 809, nr. 232a, 5.

⁹⁵ Rb. Arnhem 18 januari 2012, ECLI:NL:RBARN:2012:BV3590, rechtspraak.nl.

⁹⁶ Art. 150 Rv; Rb. Arnhem 17 maart 2010, ECLI:NL:RBARN:2010:BL8546, rechtspraak.nl.

geoordeeld op welke partij de bewijslast rust. Aan de hand van de aard van het gebrek kan geoordeeld worden of het anterioriteitsvermoeden speelt. Zo zal in de gevallen waar het anterioriteitsvermoeden wel degelijk op zijn plaats is, de koper ook de gepaste bescherming genieten.

66. **WAARBORGTERMIJN-** Vervolgens wordt de waarborgtermijn besproken. Het is belangrijk om op te merken dat wanneer het probleem van het anterioriteitsvermoeden wordt opgelost, de waarborgproblematiek niet groot meer zal zijn.

HOOFDSTUK II. WAARBORGTERMIJN

67. **WAARBORGTERMIJN-** Er geldt een waarborgtermijn van twee jaar vanaf de levering van het goed.⁹⁷ Twee jaar is heel lang wanneer het gaat om een levend dier. Dit staat in mijn ogen in schril contrast met de zeer korte termijn van het gemeen recht. Het kan om dezelfde gebreken gaan en men hanteert een zeer verschillende termijn. De verantwoording van de korte termijn van de Wet Koopvernietigende gebreken wordt hier niet in rekening genomen door de Belgische wetgever. Er geldt naar Belgisch recht geen kennisgevingstermijn.⁹⁸ Net zoals S. STIJNS betreurt, meen ik dat het een oplossing zou vormen moest de Wet Consumentenkoop met betrekking tot de termijn de mogelijkheid voorzien om af te wijken afhankelijk van de aard van de goederen. Een wasmachine over dezelfde kam scheren als een paard is volgens mij hier niet echt opportuun.⁹⁹
68. **TWEDEHANDSGOED?-** De vraag kan worden geopperd of een paard dat reeds bij zijn tweede, derde of zelfs vierde eigenaar is kan worden gezien als een tweedehandsgoed. In de Richtlijn in artikel 1.3 staat dat de lidstaten kunnen kiezen om te bepalen dat tweedehandsgoederen die op een openbare veiling worden verkocht waar de consument zelf aanwezig kan zijn niet als consumptiegoed gezien worden. Dit zou het geval kunnen zijn op de paardenmarkten in België. De Belgische wetgever heeft hier echter geen gebruik van gemaakt.
69. **KORTERE TERMIJN-** Deze vraag is van groot belang betreffende de termijnen. De wetgever voorziet een aparte regeling qua termijnen in artikel 1649quater §1 lid 3 voor de

---

⁹⁷ Art. 5.1 Richtlijn Consumentenkoop; Art. 1649quater §1 BW.

⁹⁸ S. BEYAERT, "Consumentenkoop" in I. CLAEYS (ed.) , *Contractenrecht in beweging*, Mechelen, Kluwer, 2004, (35) 61.

⁹⁹ S. STIJNS, "De nieuwe regels voor de verkoop aan de consument: de 'wettelijke garantie' bij niet-conformiteit", *Themis* 2002, 9.

verkoop van tweedehandsgoederen. De waarborgtermijn kan dan verkort worden zonder korter te zijn dan één jaar.

70. **HVJ INZAKE FISCALITEIT-** Het Europees Hof van Justitie¹⁰⁰ deed inzake fiscaliteit op 10 september 2002 uitspraak over de vraag of een paard verkocht door een particulier die niet de fokker van het paard is, dat verkocht wordt voor een speciaal gebruik, kan gezien worden als een gebruikt goed. Het antwoord is positief, het Hof ziet geen reden waarom dieren zouden uitgesloten zijn van de regeling. Het Hof oordeelt dat er met de hoedanigheid van de verkoper geen rekening gehouden mag worden. Dit zou kunnen betekenen dat het Hof ook van dit oordeel zou zijn inzake Consumentenkoop.
71. **VALLEN ER NIET ONDER-** Slachtpaarden, veulens en paarden die worden verkocht vooraleer ze voor hun oorspronkelijke bestemming zijn gebruikt, te verstaan als wedstrijden, fokkerij.., zijn geen tweedehands goederen.¹⁰¹ Het gaat dus mijns inziens om de verkopen na de eerste keer dat het paard is verkocht voor zijn specifiek doel.

HOOFDSTUK III. OVEREENSTEMMINGSCRITERIA

72. **IN OVEREENSTEMMING MET OVEREENKOMST-** De artikelen 1649bis tot 1649quater BW zijn ontstaan om ervoor te zorgen dat een verkocht goed wordt geleverd in overeenstemming met wat er tussen de partijen is overeengekomen. Er worden vier cumulatieve criteria gehanteerd om tot een overeenstemming te besluiten.¹⁰²
73. **EERSTE CRITERIUM-** Het geleverde goed wordt in overeenstemming geacht te zijn indien het overeenkomt met de door de verkoper gegeven beschrijving ervan en de eigenschappen bezit van de goederen die de verkoper aan de consument als monster of als model heeft getoond.¹⁰³ Indien de verkoper aan de consument zegt dat het paard vrij is van stalgebreken en het paard na levering stalgebreken vertoont is deze voorwaarde naar mijn mening geschonden.
74. **TWEDE CRITERIUM-** Het tweede criterium luidt dat het goed in overeenstemming geacht wordt te zijn indien het geschikt is voor elk bijzonder door de consument gewenst gebruik dat deze aan de verkoper bij het sluiten van de overeenkomst heeft medegedeeld en dat de

---

¹⁰⁰ HvJ 1 april 2004, nr. C3020/02, ECLI:EU:C:2004:213.

¹⁰¹ *Vr. En Antw.* Senaat, Vr. nr. 5-6585, 26 juni 2012, nr. 5-5685. (C. DEFRAIGNE); <https://www.degranvilliers.com/articles/la-presomption-danteriorite-du-vice-nest-plus-applicable-aux-ventes-ou-echanges-danimaux-domestiques-284.htm>

¹⁰² Art. 1649ter BW.

¹⁰³ Art. 2.2.a Richtlijn Consumentenkoop; Art. 1649ter 1° BW.

verkoper heeft aanvaard.¹⁰⁴ Het paard moet dus ongeschikt zijn voor het doel waarvoor het gekocht is.

75. **DOEL MEEDELEN-** Het is van groot belang dat de koper meedeelt aan de verkoper wat zijn doel is met het paard. De verkoper kan zichzelf beschermen door uitdrukkelijk te vragen aan de koper wat hij met het dier van plan is. Een paard dat niet meer kan springen zal hij dan niet verkopen aan iemand die de springsport ambieert met het dier.
76. **GESCHIKT VOOR HET BEOOGDE DOEL-** Een koper die tot doel heeft sperma van de gekochte hengst voor veel geld te verkopen, is er niet bij gebaat indien de hengst onvruchtbaar blijkt te zijn. De onvruchtbaarheid maakt dan ook een gebrek uit. Indien de koper echter van plan was om met deze zelfde hengst internationale dressuur te rijden, hoeft de onvruchtbaarheid geen probleem te vormen. De doelen die kopers hebben met paarden lopen vaak heel hard uiteen. Wat een gebrek uitmaakt voor de ene koper, is dat misschien niet voor de andere koper. Hier wordt later kort op ingegaan bij de *contractualisation du défaut*.
77. **DERDE CRITERIUM-** Het goed wordt geacht in overeenstemming te zijn indien het geschikt is voor het gebruik waartoe goederen van dezelfde soort gewoonlijk dienen.¹⁰⁵ In een vonnis van het vreedegerecht te Antwerpen van 11 december 2014 oordeelde de rechter dat een zieke hond leveren niet in overeenstemming is met de overeenkomst. De koper mocht bij de koop van een hond een gezonde hond verwachten.¹⁰⁶ Elk paard is anders. ‘Goederen van dezelfde soort’ kunnen we dus niet meteen definiëren en hier knelt het schoentje. Paarden zijn geen machines, dus zeker qua onverklaarbaar gedrag moeten we er toch anders mee omgaan dan met goederen. Het normale gebruik van een paard is dus een onzekere zaak, maar dit kan worden gemoduleerd door duidelijk overeen te komen welk doel men met het paard voor ogen heeft.
78. **VIERDE CRITERIUM-** Een goed wordt tenslotte geacht in overeenstemming te zijn indien het de kwaliteit en prestaties biedt die voor goederen van dezelfde soort normaal zijn en die de consument redelijkerwijs mag verwachten, gelet op de aard van het goed en op de eventuele door de verkoper, de producent of diens vertegenwoordiger publiekelijk gedane mededelingen over de bijzondere kenmerken ervan, namelijk bij de reclame en de

---

¹⁰⁴ Art. 2.2.b Richtlijn Consumentenkoop; Art. 1649ter 2° BW.

¹⁰⁵ Art. 2.2.c Richtlijn consumentenkoop; Art. 1649ter 3° BW.

¹⁰⁶ Vred. Antwerpen, 11 december 2014, *NJW* 2015, 649, noot J. WILLEMS.

etikettering.¹⁰⁷ Dit is een subjectief criterium¹⁰⁸ en is in mijns inziens niet geschikt voor het gebruik inzake de verkoop van paarden. Nogmaals gesteund op het principe dat er geen twee dezelfde paarden zijn.

79. **VOORBEELDEN-** In de rechtspraak zijn voorbeelden te vinden van zaken die als gebrek worden gezien bij paarden. Dit is bijvoorbeeld een mankend paard of een paard dat door zijn karakter niet kan dienen voor de paardensport, zoals in het arrest van 2 mei 2012.¹⁰⁹ Het gaat vaak over ziektes van een dier, vastgesteld door een deskundige-veearts.¹¹⁰ In de rechtspraak vond ik een voorbeeld waar het paard gekocht was met doel in de paardensport ingezet te worden, en hier niet voor geschikt bleek door een habituele patellafixatie. Op grond van de consumentenkoop werd er tot een niet-overeenstemming beslist.¹¹¹
80. **CONTRACTSVRIJHEID-** Het is wel toegestaan om in het contract het voorwerp van de koop en zijn kenmerken te omschrijven. Het goed is dan in overeenstemming van zodra het in overeenstemming is met de kenmerken die vermeld zijn en met de criteria van de wet. Zo kan er een verkoop bestaan van een ‘gebrekig’ goed.¹¹² De partijen zien dit gebrek echter niet als een gebrek voor het doel dat zij voor ogen hebben. Dit is de *contractualisation du défaut*. Dit vloeit voort uit artikel 1649ter §3 BW en kan worden afgeleid uit de woorden van artikelen 2.2.a en 2.2.b van de Richtlijn. Het moment waarnaar gekeken wordt is het moment van het sluiten van de overeenkomst.¹¹³ De koper kan zich niet beroepen op een gebrek waarvan hij wist op het moment van het sluiten van de overeenkomst of er redelijkerwijs van op de hoogte moest zijn.

---

¹⁰⁷ Art. 2.2.d Richtlijn Consumentenkoop; Art. 1649ter 4° BW.

¹⁰⁸ S. BEYAERT, “Consumentenkoop” in I. CLAEYS (ed.), *Contractenrecht in beweging*, Mechelen, Kluwer, 2004, (35) 48.

¹⁰⁹ Gent 2 mei 2012, *DCCR* 2012, 100.; Rb. Dinant 16 oktober 2013, *JLMB* 2014, 237.; Y. NINANE, “la garantie de conformité des biens de consommation” in P. WERY (ed.), *Théorie générale des obligations et contrats spéciaux*, Brussel, Larcier, 2016, (333) 386.

¹¹⁰ B. TILLEMANN, D. DE TROIJ, “Overzicht van rechtspraak kooprecht” in B. TILLEMANN, A.L. VERBEKE, P. BRULEZ, N. CARETTE, B. DEMARSIN, D. DE TROIJ, A. QUIRIN, (eds.), *Themis 92 Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2015, (71) 116.

¹¹¹ Rb. Midden-Nederland 22 april 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:3024, *NJF* 2016/163, [https://www.navigators.nl/document/id4b9057419bd9475e9e3e9948276b7942?h1=\(\(gebrek.%7B16%7Dverborg en\)\),\(dier\),\(dieren\)&ctx=WKNL_CSL_93](https://www.navigators.nl/document/id4b9057419bd9475e9e3e9948276b7942?h1=((gebrek.%7B16%7Dverborg en)),(dier),(dieren)&ctx=WKNL_CSL_93).

¹¹² S. BEYAERT, “Consumentenkoop” in I. CLAEYS (ed.), *Contractenrecht in beweging*, Mechelen, Kluwer, 2004, (35) 47.

¹¹³ Rb. Antwerpen, 11 april 2008, *RW* 2010-11, 115.; S.STIJNS, “De nieuwe regels voor de verkoop aan de consument: de ‘wettelijke garantie’ bij niet-conformiteit”, *Themis* 2002, 9.

81. **VERKOOP VAN EEN GEBREKKIG PAARD-** Het kan dus bij contract gestipuleerd worden dat een voormalig springpaard niet meer kan springen, maar toch nog kan dienen om op wandelingen te gaan of als fokmerrie. Dit is naar mijn mening een goede zaak. Het is een probleem dat er zelden gewerkt wordt met contracten. Hierdoor komen afspraken als deze vaak op glad ijs.
82. **REMEDIES-** Wanneer er ten gevolge van de opgesomde criteria tot een niet-overeenstemming wordt besloten, kan de koper de remedies vorderen die de wet hem aanbiedt. Op dit niveau bevindt zich dan ook het laatste probleem. De remedies zijn niet aangepast aan de handel in dieren.

HOOFDSTUK IV. REMEDIES

83. **HIËRARCHIE-** De consument vordert in de eerste plaats het herstel of de vervanging van het goed. Pas in tweede orde vordert de consument de ontbinding van het contract of de prijsvermindering, dit zijn subsidiaire sancties.¹¹⁴ Dit is ook het geval in Nederland.¹¹⁵ De koper heeft enkel geen recht op herstel of vervanging indien het niet mogelijk is of niet van de koper gevraagd kan worden.¹¹⁶ Het feit dat het herstel of vervanging niet van de verkoper gevraagd kan worden doet zich voor wanneer de kosten hiervan duidelijk de kosten van de andere sanctie overschrijden.¹¹⁷ Er moet rekening worden gehouden met de waarde van het dier indien er overeenstemming was, de ernst van het gebrek aan overeenstemming en of er een andere vorm van genoegdoening mogelijk is zonder de consument overlast te bezorgen.¹¹⁸
84. **HERSTEL MOGELIJK BIJ DIEREN-** De vraag kan worden gesteld of het überhaupt mogelijk is om een dier behept met een verborgen gebrek te herstellen. Herstel moet dan gelezen worden als genezing. Bepaalde rechtspraak neemt aan dat het onmogelijk kan zijn indien het dier ziek is.¹¹⁹ Een andere strekking neemt aan dat het dier wel kan hersteld worden

---

¹¹⁴ Art. 1649quinquies §3 en §4 BW.

¹¹⁵ Art. 7:22 BW.; P. KLIK, "Consumentenkoop van roerende zaken" in E.H. HONDIUS en G.J. RIJKEN, *Handboek Consumentenrecht*, Zutphen, Uitgeverij Paris, 2011, (115) 135.

¹¹⁶ Art. 7:21 lid 5 BW

¹¹⁷ M.B.M LOOS, *Consumentenkoop*, Deventer, Kluwer, 2014, 82.

¹¹⁸ Art. 1649quinquies, §2, lid 3 BW; S. STEENNOT, "Art. 1649quinquies BW" in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (71) 84.

¹¹⁹ Kh. Turnhout 6 juni 2011, *RABG* 201, 660, noot A. GODFROID.

indien dit mogelijk is mits medische bijstand.¹²⁰ Ik treed de mening van R. STEENNOT bij, die meent dat herstel dan wel mogelijk kan zijn.¹²¹

85. **MANIFESTE DISPROPORTIONALITEIT-** De rechter in Bergen oordeelde in 2015 dat de kosten van het herstel van het dier, de medische ingrepen, in manifeste disproportionaliteit staan met de kosten voor het herstel van het dier. De rechter oordeelt bovendien dat het vragen van vergoeding voor deze kosten rechtsmisbruik uitmaakt.¹²² De koper wordt niet vergoed voor de ingrepen die zij heeft laten uitvoeren, ze had maar voor vervanging moeten kiezen. Dit is problematisch inzake de verkoop van dieren omdat mensen gehecht geraken aan het dier. De koper wil soms geen ander dier, hij wil dat dier maar dan conform de overeenkomst. In mijn ogen is het recht op vervanging nog om een andere reden in de verkoop van paarden niet opportuun. Zoals eerder is gebleken, houdt het kopen van een paard risico's in. Bijvoorbeeld de vervanging van een paard dat behept is met een stalgebrek. Dit sluit nooit uit dat het volgende paard geen stalgebrek zal hebben, net omdat dit ook na de levering kan ontstaan en wordt geacht bij de levering al ontstaan te zijn. Zo kan de koper keer op keer gebruik maken van het vermoeden, tot hij een paard heeft dat helemaal aan zijn eisen voldoet.
86. **BILLIJKHEID-** De Rijdende rechter in Nederland had in 2002 meer oog voor billijkheid in de zaak. Hij oordeelt dat een medische ingreep bij het dier, dat redelijke kans op slagen heeft, moet worden vergoed, ook al zou vervanging voor de verkoper een goedkopere oplossing zijn. Hij verantwoordt deze mening door het feit dat het normaal is dat de koper gehecht geraakt aan het dier. Dat hij niet zou vergoed worden in zijn kosten zou een onbillijk oordeel zijn.¹²³
87. **ZONDER ERNSTIGE OVERLAST-** Het vervangen van een dier volgens de Wet Consumentenkoop wordt in de rechtspraak niet uitgesloten. Toch moet het zonder ernstige overlast geschieden. Dit kan mogelijks niet het geval zijn indien de consument zich al aan het dier gehecht heeft.¹²⁴

---

¹²⁰ Antwerpen 21 mei 2012, *NJW* 2013, 122, noot R. STEENNOT.

¹²¹ R. STEENNOT, "Art. 1649quinquies BW" in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (71) 98.

¹²² Bergen 15 december 2010, *DCCR* 2012, 117, noot S. MARYSSE.

¹²³ Rijdende rechter 30 september 2002, *TvC* 2003, 315.; M.B.M LOOS, *Consumentenkoop*, deventer, kluwer, 2014, 83.

¹²⁴ S. STEENNOT, "Art. 1649quinquies BW" in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (71) 98.

88. **ONTBINDING OF PRIJSVERMINDERING-** Het recht op nakoming is de primaire remedie.¹²⁵ Het recht op ontbinding of prijsvermindering kan in België en in Nederland slechts in bepaalde gevallen worden uitgeoefend. Ontbinding en prijsvermindering kunnen worden gevraagd wanneer herstel en vervanging niet mogelijk zijn, niet binnen redelijke termijn kunnen worden verricht of niet zonder ernstige overlast kunnen worden verricht.¹²⁶ Herstel kan onmogelijk zijn, wanneer het materieel niet mogelijk is om het goed te herstellen.¹²⁷ De passende prijsvermindering is de meest gangbare sanctie wanneer het gaat om levende dieren. Bij prijsvermindering moet het bedrag in overeenstemming zijn met de waardevermindering die het gebrek heeft veroorzaakt.¹²⁸ De overige sancties zijn vaak niet opportuun omdat mensen zich hechten aan het dier.¹²⁹
89. **TWEE BIJZONDERE GEVOLGEN WET KOOPVERNIETIGENDE GEBREKEN-** De wet koopvernietigende gebreken wijkt af van het gemeen recht. Een eerste gevolg is dat de verkoper enkel gehouden is tot het vrijwaren van de verborgen gebreken die zijn opgesomd in het uitvoeringsbesluit. Ten tweede is het aan de koper niet toegestaan een vermindering van de prijs te vragen. De rechtsvordering *quanti minoris* is niet toegestaan. Dit staat in artikel 12 van de wet.¹³⁰ De koper kan dus geen prijsvermindering vragen. Hij kan enkel de verkoper verplichten het dier terug te nemen en de prijs terug te betalen, dit is de *actio redhibitoria*. Het is moeilijk om de waarde van een paard behept met een gebrek te bepalen in vergelijking met een gezond paard.¹³¹ Artikel 1644 BW wordt dus ook aangepast.
90. **FRANKRIJK-** In Frankrijk staat iets gelijkaardigs in artikel L213-7 Code Rural. Het is inzake de verkoop van dieren niet toegestaan aan de koper om een vermindering van prijs te vragen indien de verkoper bereid is om het dier terug te nemen en de kostprijs en de kosten te vergoeden aan de koper.

¹²⁵ Art. 7:22 lid 2 BW en artikel 7:24 lid 2 BW.; M.B.M LOOS, *Consumentenkoop*, deventer, kluwer, 2014, 79.

¹²⁶ Art. 1649quinquies BW.

¹²⁷ R. STEENNOT, “Consumentenkoop toepasselijk op dieren” (noot onder Kh. Turnhout 5 juni 2014), *NJW* 2014, 954.; R. STEENNOT, “Art. 1649quinquies BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (71) 98.

¹²⁸ S. STEENNOT, “Art. 1649quinquies BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (71) 86.

¹²⁹ Kh. Turnhout, 6 juni 2011, *RABG* 2013, 660, noot A. GODFROID.; A. GODFROID, “Verkoop van zieke honden: lage verkoopprijs leidt tot lage schadevergoeding?”, *De Juristenkrant* 2015, 6.

¹³⁰ F. VRANKEN, *Koopvernietigende gebreken in APR*, Gent, E-Story- Scientia, 1954, 103.

¹³¹ Memorie van toelichting, *Parl. St. Kamer*, 1848-1849, nr. 198, 1136.; F. VRANKEN, *Koopvernietigende gebreken in APR*, Gent, E-Story- Scientia, 1954, 104.

91. **KOOPVERNIETIGING-** Het gevolg van het vaststellen van het koopvernietigend gebrek dat in de lijst van het KB op de koopvernietigende gebreken is opgenomen en het vervullen van de voorwaarde is dat de koper de koop kan doen ontbinden. De term koopvernietiging is verwarrend maar slaat volgens F. VRANKEN op het feit dat de vernietiging het enkele mogelijke gevolg is van de vordering aangezien de prijsvermindering niet is toegestaan. De term slaat dus op de gevolgen die verbonden zijn aan het vaststellen van het gebrek.¹³²
92. **BEPERKT KEUZERECHT-** De consument kan niet onbeperkt kiezen wanneer herstel en vervanging mogelijk zijn. De verkoper kan bewijzen dat een bepaalde vorm van genoegdoening niet in verhouding staat tot een andere. Dit is het geval wanneer de kosten die ze voor de verkoper meebrengt onredelijk zijn in verhouding met de andere vorm van genoegdoening. Er moet rekening worden gehouden met de waarde van het dier indien er overeenstemming was, de ernst van het gebrek aan overeenstemming en of er een andere vorm van genoegdoening mogelijk is zonder de consument overlast te bezorgen.¹³³
93. **BOETE-** De rechter kan ook een boete opleggen indien de verkoper zich weigert neer te leggen bij de beslissing tot ontbinding van de koop.¹³⁴ Ook een dwangsom kan worden gekoppeld aan het terugnemen van het dier.¹³⁵
94. **AANVULLENDE SCHADEVERGOEDING-** Naast de vier mogelijkheden heeft de koper de mogelijkheid een aanvullende schadevergoeding te vragen, dit wordt in artikel 1649quinquies §1 BW bevestigd. Dit kan gebeuren indien de rechter oordeelt dat een vervanging niet opportuun is omdat het niet zeker is dat het dier in leven zal blijven en de koper hier oog voor mag hebben.¹³⁶ Deze kosten kunnen gaan over de medische kosten van het dier, het huisvesten van het dier en het onderhouden van het dier. In het arrest van 2 mei 2012 oordeelde de rechter dat er een oorzakelijk verband moet bestaan tussen het gebrek en de gemaakte kosten. Dit is dus niet het geval voor stalgeden, die eveneens moesten betaald worden indien het paard geen gebrek vertoonde. Dit geldt wel voor de

---

¹³² F. VRANKEN, *Koopvernietigende gebreken* in *APR*, Gent, E-Story- Scientia, 1954, 37.

¹³³ Art. 1649quinquies, §2, lid 3 BW; S. STEENNOT, “Art. 1649quinquies BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (71) 84.

¹³⁴ Rb. Dinant, 16 oktober 2013, *JLMB* 2014, 237.

¹³⁵ Rb. Dinant 16 oktober 2013, *JLMB* 2014, 238.; B. TILLEMANN, D. DE TROIJ, “Overzicht van rechtspraak kooprecht” in B. TILLEMANN, A.L. VERBEKE, P. BRULEZ, N. CARETTE, B. DEMARSIN, D. DE TROIJ, A. QUIRIN, (eds.), *Themis 92 Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2015, (71) 119.

¹³⁶ B. TILLEMANN, D. DE TROIJ, “Overzicht van rechtspraak kooprecht” in B. TILLEMANN, A.L. VERBEKE, P. BRULEZ, N. CARETTE, B. DEMARSIN, D. DE TROIJ, A. QUIRIN, (eds.), *Themis 92 Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2015, (71) 112 en 119.

kosten voor een vervangpaard, wat er niet geweest was indien het paard geen gebrek had gehad.¹³⁷

95. **RECHTSMISBRUIK**- Indien er een wanverhouding bestaat tussen de compensatie die de consument vraagt en de kosten die de leverancier hiervoor moet maken kan er rechtsmisbruik bestaan.¹³⁸
96. **RECHT OP MEER**- Ik vind, net zoals A. GODFROID, dat de koper recht heeft op meer. De rechter kent de koper vaak slechts een kleine vergoeding toe. Mijns inziens moet de koper volledig schadeloos gesteld worden, inclusief dierenartskosten. Ook de koopprijs van een dier mag mijns inziens geen reden zijn om een mindere schadevergoeding toe te kennen. De maatschappij moet kunnen vertrouwen op het feit dat er eerlijk in dieren wordt gehandeld.

DEEL IV: CLAUSULES IN HET CONTRACT

HOOFDSTUK I. TEN VOORDELE VAN DE VERKOPER

AFDELING I. EXONERATIEBEDING

97. **BEPERKTE CONTRACTSVRIJHEID**- Een exoneratiededing dat de aansprakelijkheid beperkt is geldig, dit hebben we te danken aan de contractsvrijheid. Deze geldigheid moet echter beperkt worden. Ze wordt ten eerste beperkt op drie manieren. Het exoneratiededing mag in geen geval in strijd zijn met wettelijke bepalingen die van dwingend recht of van openbare orde zijn, die de aansprakelijkheidsbeperking uitsluiten. Ten tweede mag het beding geen vrijgeleide zijn voor persoonlijk bedrog. Ten derde mag het beding het voorwerp van de verbintenis niet uithollen.¹³⁹
98. **ALGEMENE VOORWAARDEN**- Een exoneratiededing dat in de algemene voorwaarden wordt opgenomen heeft enkele bijkomende voorwaarden. Het beding moet op een opvallende plaats staan, het moet duidelijk geschreven of getypt zijn, het moet

---

¹³⁷ Gent 2 mei 2012, *DCCR* 2012, 100.

¹³⁸ N. LEYS, “keuze van de consument voor remedie moet redelijk blijven”, *De Juristenkrant* 2014, 3.

¹³⁹ F. PEERAER, “Actuele ontwikkelingen inzake de totstandkoming en nietigheid van contracten en contractuele bedingen” in *Themis*, Brugge, die Keure, 2015, 63.

verstaanbaar zijn en opgemaakt zijn in een taal die door de tegenpartij wordt geacht gekend te zijn.¹⁴⁰

99. **RELATIEF NIETIG BIJ CONSUMENTENKOOP-** Wanneer de Wet Consumentenkoop van toepassing is kan er zowel in België als in Nederland geen geldig exoneratiebeding worden ingelast, ten gevolge van artikel 1649octies BW, artikel 7:6 NBW en artikel VI. 83, 14° WER.¹⁴¹ Deze bedingen zijn relatief nietig. Een beding in het contract bij de verkoop aan een consument dat stelt dat de koper elk gebrek kent, is nietig, dit zijn de zogenaamde kennisclausules.¹⁴² Een beding dat een paard is geleverd zonder garantie of zonder verantwoordelijkheid van de verkoper is dus relatief nietig.¹⁴³ Het is een relatief nietig beding bij Consumentenkoop wanneer de verkoper het goed zonder garantie verkoopt en stipuleert dat het goed wordt verkocht in de staat waarin het zich bevindt, gekend door de koper.¹⁴⁴ Het exoneratiebeding kan dus geen soelaas bieden tegen de problemen die rijzen bij de toepassing van de Wet Consumentenkoop, aangezien de regelgeving van dwingend recht is.
100. **VRIJSTELLING VAN VRIJWARING WEGENS KOOPVERNIEGEBREKEN-** Algemeen wordt aanvaard dat gehele of gedeeltelijke vrijstelling van vrijwaring wordt toegestaan, behalve wanneer de verkoper wist van het bestaan van het gebrek. De wet koopvernietigende gebreken raakt de openbare orde niet. Gehele vrijstelling houdt in dat de verkoper voor geen enkel gebrek zal instaan, gedeeltelijke houdt in dat de verkoper niet zal vrijwaren voor bepaalde gebreken. Ook kunnen de termijnen verkort worden. Er kan ook worden overeengekomen dat er als gevolg van het constateren van een koopvernietigend gebrek geen ontbinding van de koop zal plaatsvinden, maar wel een vermindering van de prijs. In de rechtsleer en rechtspraak heerst discussie over hoe zulk beding moet worden opgesteld. Mijns inziens moet het uitdrukkelijk worden opgesteld en

---

¹⁴⁰ L. CORNELIS, *Algemene theorie van de verbintenissen*, Antwerpen, Intersentia, 2000, 594-602.; A. VAN OEVELEN, "Exoneratieclausules" in Centrum voor beroepsvolmaking in de rechten (ed.), *Bijzondere overeenkomsten, Grondige studies 2, nuttige tips voor goede contracten*, Mechelen, Kluwer, 2003, (29) 33.

¹⁴¹ R. STEENNOT, "zieke hond is een gebrekkige zaak" (noot onder Antwerpen 21 mei 2012), *NJW* 2013, 125.

¹⁴² B. TILLEMEN en S. VANDEMAELE, "garantieclausules" in G-L. BALLON, H. DE DECKER., V. SAGAERT, E. TERRY, B. TILLEMEN en L. VERBKEKE (eds.), *Koop- Gemeen recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, (327) 352.

¹⁴³ Gent 12 december 2011, *NJW* 2012, 602, noot R. STEENNOT; Antwerpen 28 april 2014, *NJW* 2014, 701, noot R. STEENNOT; Y. NINANE, "la garantie de conformité des biens de consommation" in P. WERY (ed.), *Théorie générale des obligations et contrats spéciaux*, Brussel, Larcier, 2016, (333) 348-349.

¹⁴⁴ Gent 27 mei 2009, *NJW* 2010, 200, noot R. STEENNOT; Y. NINANE, "la garantie de conformité des biens de consommation" in P. WERY (ed.), *Théorie générale des obligations et contrats spéciaux*, Brussel, Larcier, 2016, (333) 348-349.

er mag geen twijfel over bestaan dat het de wil was van beide partijen om het zo te willen.¹⁴⁵

HOOFDSTUK II. TEN VOORDELE VAN DE KOPER

AFDELING I. GARANTIECLAUSULES

101. **COMMERCIEËLE GARANTIE-** Deze garantie moet men onderscheiden van de wettelijke garantie, die voortvloeit uit de wet. Een commerciële garantie wordt vrijwillig gegeven.¹⁴⁶ Hier is het van belang om op te merken of een paard als een tweedehandsgoed gezien kan worden.
102. **CONSUMENT-KOPER-** Het nut van garantieclausules is beperkt bij de verkoop aan consumenten, aangezien de bepalingen over garantie van dwingend recht zijn in de Wet Consumentenkoop.¹⁴⁷ Toch worden garantieclausules gebruikt bij de verkoop aan consumenten als extra garantie.¹⁴⁸
103. **DRIE GEVOLGEN-** De garantieclausule heeft drie gevolgen. De kwaliteitsgarantie, de zekerheidsfunctie en de risicoverminderende functie. Als eerste geeft de garantieclausule meteen een kwaliteitsgarantie. Zo weet de koper dat de verkoper gelooft dat zijn goed in goede staat is, anders zou de verkoper het risico van een garantiebepaling niet aangaan. Ten tweede houdt een risicoclausule een zekerheid in. De zekerheid geldt zowel voor de verkoper als voor de koper. De verkoper kan hierdoor zijn rechten en plichten beter inschatten dan wanneer ze bij wet zijn vastgelegd. De koper heeft ook de zekerheid dat de verkoper hem zijn tegemoetkoming garandeert wanneer het goed gebrekkig is. Omdat het in een contract staat heeft de koper ook meer zekerheid dat de garantie kan worden afgedwongen. Ten derde bevat de garantieclausule ook een risicoverminderende functie. Deze risicoverminderende functie geldt vooral in hoofde van de koper. De koper weet dat

---

¹⁴⁵ F. VRANKEN, *koop en ruil van dieren* in *APR*, Gent, E-Story- Scientia, 1979, 98-100.

¹⁴⁶ R. STEENNOT, "Art. 1649bis BW" in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (19) 33.

¹⁴⁷ B. TILLEMEN en S. VANDEMAELE, "Garantieclausules" in G-L. BALLON, H. DE DECKER, V. SAGAERT., E. TERRY, B. TILLEMEN en L. VERBKEKE (eds.), *Koop- Gemeen recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, (327) 334.

¹⁴⁸ B. TILLEMEN en S. VANDEMAELE, "Garantieclausules" in G-L. BALLON, H. DE DECKER, V. SAGAERT., E. TERRY, B. TILLEMEN en L. VERBKEKE (eds.), *Koop- Gemeen recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, (327) 335.

de verkoper zo weinig mogelijk risico wil nemen en zal dus een zo goed mogelijke kwaliteit van het goed nastreven.¹⁴⁹

104. **DE VERKOPER STAAT IN VOOR ALLE GEBREKEN-** Indien in het contract wordt vermeld dat de verkoper instaat voor alle gebreken, zijn dit de zichtbare en de onzichtbare gebreken. Dit is een verruiming in het voordeel van de koper en dus geldig.¹⁵⁰

AFDELING II. VERBINTENISBEPALEND BEDING

105. **BEGRIJ-** Een verbintenisbepalend beding kan bestaan wanneer de partijen een goed met gebrek willen verhandelen. Dit beding legt de inhoud van de verbintenis vast.¹⁵¹ Zo kan het zijn dat de partijen er duidelijk over eens zijn dat ze een paard willen verhandelen dat enkel als weidegezel gebruikt zal worden. Dan kunnen ze dit in het contract vermelden. Voorwaarde is dat het duidelijk is en dat de koper het heeft aanvaard. Het beding wordt in het voordeel van de consument uitgelegd in geval van twijfel.¹⁵²
106. **VOORDEEL-** Dit kan een oplossing zijn voor de overeenstemmingscriteria in de Wet Consumentenkoop. De partijen moeten duidelijk maken wat zij uit de transactie willen halen. Indien de koper op papier zet dat hij met het paard wil fokken zal een vruchtbaarheidsprobleem zonder veel moeite gezien worden als een niet-overeenstemming. Indien de koper aangeeft in het contract dat het voor hem niet belangrijk is of het paard vruchtbaar is, kan hij hier later ook niet op terugkomen.

---

¹⁴⁹ F. GOMEZ, "Introduction. Economic analysis of the Directive" in M.C. BIANCA en S. GRUNDMANN (eds.), *EU Sales Directive-Commentary*, Antwerpen, Intersentia, 2002, (53) 55-62.; B. TILLEMEN en S. VANDEMAELE, "Garantieclausules" in G-L. BALLON, H. DE DECKER, V. SAGAERT., E. TERRY, B. TILLEMEN en L. VERBKEKE (eds.), *Koop- Gemeen recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, (327) 334-335.

¹⁵⁰ B. TILLEMEN en S. VANDEMAELE, "garantieclausules" in G-L. BALLON, H. DE DECKER, V. SAGAERT, E. TERRY, B. TILLEMEN en L. VERBKEKE (eds.), *Koop- Gemeen recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, (327) 348.

¹⁵¹ S. RUTTEN, "Clausules in verband met de (niet)-nakoming van de overeenkomst", in E. TERRY, A-L. VERBEKE, H. DE DECKER, G-L. BALLON, B. TILLEMEN en V. SAGAERT (eds.), *Gemeenrechtelijke clausules*, Antwerpen, Intersentia, 2013, (1367) 1371.

¹⁵² B. TILLEMEN en S. VANDEMAELE, "garantieclausules" in G-L. BALLON, H. DE DECKER, V. SAGAERT., E. TERRY, B. TILLEMEN en A-L. VERBKEKE. (eds.), *Koop- Gemeen recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, (327) 349.

DEEL V: BESLUIT

107. **ONDERZOEKSOPZET-** Het doel van dit werk was te onderzoeken hoe een consument beschermd wordt bij de aankoop van een paard. Na het uiteenzetten van de bescherming werd onderzocht of deze bescherming pertinent en opportuun was voor beide partijen. Er bestaan immers grote verschillen tussen de wet koopvernietigende gebreken en de Wet Consumentenkoop, wat mij aanzette om dit werk te schrijven. Er doken problemen op bij het toepassen van het anterioriteitsvermoeden, de waarborgtermijn, de overeenstemmingscriteria en de remedies voorzien door de wet. De eerste drie vormden voornamelijk een probleem voor de verkoper. Het laatste probleem brengt de koper in de problemen. Doorheen het werk werden ook oplossingen aangeboden voor deze problemen in de vorm van het aanpassen van de wet, meestal op basis van het Nederlandse recht.
108. **BESCHERMING-** De bescherming van de Wet Consumentenkoop is duidelijk. De koper heeft recht op vrijwaren voor niet-overeenstemming indien het gebrek binnen de twee jaar de kop op steekt. Indien het gebrek binnen zes maanden opduikt, geldt het anterioriteitsvermoeden.
109. **ÉÉN PRINCIPE-** Mijns inziens kunnen de problemen herleid worden naar één kenmerk van het handelen in paarden. Er bestaan geen twee dezelfde paarden. Dit onderscheidt hen van statische goederen.
110. **ANTERIORITEITSVERMOEDEN-** Het anterioriteitsvermoeden is op zijn plaats bij het handelen in statische goederen, omdat het vermoeden daar voor de hand ligt. Bij paarden ligt het zoals aangetoond niet voor de hand. De drie specifieke problemen hebben dit mijns inziens aangetoond. Het afschaffen van het vermoeden naar voorbeeld van Frankrijk is niet de beste optie. Het is immers een goede houvast voor de koper wanneer het paard bijvoorbeeld een erfelijke ziekte heeft. Bij meer onduidelijk situaties wordt de verkoper benadeeld door het vermoeden. Aangezien de situaties zelf vaak heel onduidelijk zijn, zou het tegenbewijs mijns inziens moeten volstaan in het zaaien van onwaarschijnlijkheid dat het gebrek er reeds bij de levering was. De toepassing van de tenzij-situatie van de Nederlandse rechtspraak benadert in mijn ogen het best de doelstelling van de wet, namelijk het beschermen van de koper, zonder evenwel de verkoper te benadelen. Indien dit euvel wordt opgelost zal ook de waarborgtermijn niet meer voor veel problemen

zorgen. Het is duidelijk dat paarden als tweedehandsgoederen gezien kunnen worden, de waarborgtermijn kan verkort worden zonder korter te zijn dan één jaar.

111. **OVEREENSTEMMINGSCRITERIA-** De overeenstemmingscriteria zijn niet aangepast aan de handel in paarden. Indien er evenwel meer met contract gewerkt wordt zullen de partijen duidelijk kunnen overeenkomen wat het doel van de transactie is. Op deze manier zullen er minder problemen rijzen met betrekking tot de overeenstemmingscriteria.
112. **REMEDIES-** De remedies van de Wet Consumentenkoop zijn niet aangepast aan de handel in paarden. Dit valt weer te herleiden naar het gegeven dat geen twee paarden hetzelfde zijn. Vervanging is dan ook soms niet opportuun. Herstel kan gigantische vormen aannemen, en kan de verkoper voor torenhoge kosten zetten. De ontbinding of de prijsvermindering zijn vaak het meest opportuun. De koper zou dan ook de keuze moeten hebben tussen de vier remedies. De rechter kan een marginale controle uitoefenen op de redelijkheid van de keuze. Rechtsmisbruik kan dan bij onredelijkheid een oplossing bieden.
113. **CLAUSULES IN HET CONTRACT-** Op het vlak van de clausules in het contract luidt het antwoord op de onderzoeksvraag dat wanneer de Consumentenkoop van toepassing is het verbintenisbepalend beding een meerwaarde kan betekenen. De overeenstemmingscriteria kunnen dan in dit licht bekeken worden.
114. **BESLUIT-** Het is belangrijk om op te merken dat in der minne een geschil proberen op te lossen steeds de beste optie is. Het spreekwoord “wie pleit om een paard behoudt de staart” is steeds pertinent, aangezien een geschil altijd onzekerheid met zich meebrengt.

DEEL VI: BIBLIOGRAFIE

HOOFDSTUK I. WETGEVING

AFDELING I. EUROPA

Richtlijn Europees Parlement en Raad van Europa nr. 1999/44, 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen, *Pb.L.* 7 juli 1999, nr. L 171, 0012 – 0016

Schriftelijke vraag aan de Europese Commissie betreft koopvernietigende gebreken bij de verkoop en ruiling van paarden, 20 april 2010, E-2571/10.

Schriftelijk antwoord op vraag aan de Europese Commissie betreft koopvernietigende gebreken bij de verkoop en ruiling van paarden op 10 juni 2010, E-2571/2010.

AFDELING II. BELGIË

BW

Wet 28 januari 1850 sur les vices rédhibitoires, *MB* 31 januari 1850, 257.

Wet 25 augustus 1885 portant la révision de la législation en matière de vices rédhibitoires, *MB* 28 augustus 1885, 3589.

KB 29 januari 1850 qui indique les vices réputés rédhibitoires dans les ventes des animaux domestiques, *MB* 31 januari 1850, 258.

KB 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van huisdieren, *BS* 14 januari 1988, 484.

MvT *Parl. St. Kamer*, 1848-1849, nr. 198, 1136.

Rapport de la section centrale bij de wet van 28 januari 1850 sur les vices rédhibitoires, *pasin.* 1850, 25.

MvT bij wet 25 augustus 1885 portant la révision de la législation en matière de vices rédhibitoires, <http://www.dekamer.be/digidoc/DPS/K2206/K22060591/K22060591.PDF>.

Wetsontwerp houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen, *Parl. St. Kamer* 2003-04, nr. 51/0982, 5.

Vr. En Antw. Senaat, Vr. nr. 5-6585, 26 juni 2012, nr. 5-5685. (C. DEFRAIGNE)

Voorstel van resolutie betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van paardachtigen, *Parl. St. Kamer*, 2014-15, nr. 2485, 4.

AFDELING III. NEDERLAND

BW.

Art. 150 Rv

Voorlopig verslag van de Vaste Commissie voor Justitie bij het wetsvoorstel tot aanpassing van Boek 7 aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van de verkoop en de garanties voor consumptiegoederen, Parl. St. *Eerste Kamer*, 2001-02, 27 809, nr. 232a.

Memorie van antwoord bij het wetsvoorstel tot aanpassing van Boek 7 BW aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen, Parl. St. *Kamer I* 2001- 02, 27 809, nr. 323b, 8.

Nadere memorie van antwoord bij het wetsvoorstel tot aanpassing van Boek 7 BW aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen, Parl. St *Eerste kamer* 2002-03, 27809, nr. 32a.

AFDELING IV. FRANKRIJK

Code rural et de la pêche maritime, legifrance.gouv.fr.

HOOFDSTUK II. RECHTSPRAAK

AFDELING I. EUROPA

HvJ 1 april 2004, nr. C3020/02, ECLI:EU:C:2004:213.

AFDELING II. BELGIË

GwH 13 februari 2014, *RW* 2014-15, 1.

Cass. 21 januari 2010, *RW* 2011-12, 784, noot MARYSSE, S.

Cass. 17 maart 2016, *DCCR* 2016, 66, noot VANDEMAELE, S.

Antwerpen 28 september 2009, *RABG* 2013, 641.

Antwerpen 21 mei 2012, *NJW* 2013, 122, noot STEENNOT, R.

Antwerpen 29 april 2013, *RW* 2014-15, 1067.

Antwerpen 28 april 2014, *NJW* 2014, 701, noot STEENNOT, R.

Bergen 15 december 2010, *DCCR* 2012, 117, noot MARYSSE, S.

Gent 27 mei 2009, *NJW* 2010, 200, noot STEENNOT, R.

Gent 12 december 2011, *NJW* 2012, 602, noot STEENNOT, R.
 Gent 2 mei 2012, *DCCR* 2012, 100.
 Rb. Antwerpen, 11 april 2008, *RW* 2010-11, 115.
 Rb. Dinant 16 oktober 2013, *JLMB* 2013, 237.
 Kh. Turnhout 6 juni 2011, *RABG* 2013, 660, noot GODFROID, A.
 Kh. Turnhout 5 juni 2014, *NJW* 2014, 950, noot WILLEMS, J.
 Vred. Zelzate, 20 april 2006, *T. Vred.* 2008, 291.
 Vred. Westerlo 24 juni 2009, *T. Vred.* 2011, 45.
 Vred. Geel 4 maart 2014, <http://www.dierengarantie.be/files/hoeve%20hooglandVred.%20Geel%2004.03.2014.pdf>.
 Vred. Geel 18 maart 2014, <http://www.dierengarantie.be/files/Vonnis%20Vred.%20Geel%2018.03.2014.pdf>.
 Vred. Antwerpen, 11 december 2014, *NJW* 2015, 649, noot WILLEMS, J.

AFDELING III. NEDERLAND

Gerechtshof Arnhem, 2 mei 2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AX6541, legalintelligence.nl.
 Gerechtshof Den Haag 3 december 2013, ECLI:NL:GHDHA:2013:4429, legalintelligence.nl.
 Hof Arnhem 2 mei 2006, ECLI:NL:GHARN:2006:AX6541, legalintelligence.nl.
 Hof Arnhem-Leeuwarden 3 december 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:9228
 Hof Amsterdam, 4 november 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:4589, recht.nl.
 Hof Den Haag 21 maart 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:869, *RCR* 2015/65, 651.
 Hof Den Haag 31 maart 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:869, legalintelligence.nl.
 Rb. Arnhem 24 mei 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AP4372, legalintelligence.nl.
 Rb. Arnhem 6 oktober 2004, ECLI:NL:RBARN:2004:AR3820, legalintelligence.nl.
 Rb. Utrecht 25 maart 2009, ECLI:NL:RBUTR:2009:BI1714, rechtspraak.nl.
 Rb. Haarlem 12 mei 2010, ECLI:NL:RBHAA:2010:BN1607, legalintelligence.nl.
 Rb. Arnhem 17 maart 2010, ECLI:NL:RBARN:2010:BL8546, rechtspraak.nl.
 Rb. Rotterdam 6 oktober 2010, ECLI:NL:RBROT:2010:BO4071, legalintelligence.nl.
 Rb. Arnhem 18 januari 2012, ECLI:NL:RBARN:2012:BV3590, rechtspraak.nl.
 Rb. Overijssel 19 juni 2013, ECLI:NL:RBOVE:2013:1223, rechtspraak.nl.
 Rb. Midden-Nederland 22 april 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:3024, *NJF* 2016/163, navigator.nl.
 Rb. Amsterdam 28 april 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:2916, legalintelligence.nl.

Rijdende rechter 30 september 2002, *TvC* 2003, 315.

HOOFDSTUK III. RECHTSLEER

AFDELING I. EUROPA

VON BAR, C., CLIVE E., SCHULTE-NÖLKE, H., BEALE, H., HERRE, J., HUET, J., STORME, M., SWANN, S., VARUL, P., VENEZIANO, A. en ZOLL, F., *Principles, definitions and Model Rules of European Private Law*, Munich, sellier. European law publishers, 2009, 643 p.

GOMEZ, F., “Introduction. Economic analysis of the Directive” in M.C. BIANCA en S. GRUNDMANN (eds.), *EU Sales Directive-Commentary*, Antwerpen, Intersentia, 2002, (53) 55-62.

AFDELING II. BELGIË

CAUFMANN, C. “De nieuwe wet op de consumentenkoop”, *TPR* 2005, 787-863.

CAUFMANN, C. en VERBEKE, A. “een jaar wet consumentenkoop” in *Themis*, Brugge, die Keure, 2005, 27-58.

CHAVAL, D., VAN DE KERCHOVE, L., MALHERBE, L., LEIDGENS P, PINTE, F., en MOURLON BEERNAERT, F., “quelques ventes particulières” in DUPONT, M., BERLINGIN, M., DEMOULIN, M., MOURLON-BEERNAERT, F., PLASSCHAERT, E., DETAILLE, C., ALTER, C., THUNGEN, R., GERMAIN, J-F., DELEU, A., HENDRICKX, P-P., SANTOS, J., STROOBANT, P., CHAVAL, D., VAN DE KERCHOVE, L., MALHERBE, P. (eds.), *Manuel de la vente*, Mechelen, Kluwer, 2010, 484-634.

CORNELIS, L., *Algemene theorie van de verbintenis*, Antwerpen, Intersentia, 2000, 594-602.

DECLERCQ, A., “garantietermijn van twee jaar of is het zes maanden?”, *Gezinskrant De Bond* 14 april 2017, 16.

GODFROID, A., “Wet Consumentenkoop is van toepassing op de verkoop van een hond door een professionele verkoper” (noot onder Kh. Turnhout 6 juni 2011), *RABG* 2013, 667.

GODFROID, A., “Professionele hondenfokkers aanpakken kan via consumentenrecht”, *Juristenkrant* 2012, 1.

GODFROID, A., “Consumenten laten rechten te weinig gelden bij aankoop van een dier”, *Juristenkrant* 2014, 4.

GODFROID, A., “Verkoop van zieke honden: lage verkoopprijs leidt tot lage schadevergoeding?”, *De Juristenkrant* 2015, 6.

HERBOTS, H., CLARYSSE, D., en WERCKX J., “overzicht van rechtspraak. Bijzondere overeenkomsten (1977-1982)”, *TPR* 1985, 767.

LEYS, N., “keuze van de consument voor remedie moet redelijk blijven”, *De Juristenkrant* 2014, 3.

MARYSSE, S., “De wet Consumentenkoop: enkele beschouwingen” (noot onder Cass. 21 januari 2010), *RW* 2011-12, 545-548.

MARYSSE, S., “over een hond als consumptiegoed en rechtsmisbruik bij de keuze van de remedies bij een ‘niet-conforme’ consumentenkoop” (noot onder Bergen 15 december 2010), *DCCR* 2012, 122-126.

NINANE, Y., “Le défaut de la chose vendue selon le régime de la garantie des biens de consommation” in DELFORGE, C. en VAN ZUYLEN, J. (eds.), *Les défauts de la chose*, Limal, Anthemis, 2015, (35) 43.

NINANE, Y., “la garantie de conformité des biens de consommation” in WERY, P.(ed.), *Théorie générale des obligations et contrats spéciaux*, Brussel, Larcier, 2016, (333) 351.

PEERAER, F., “Actuele ontwikkelingen inzake de totstandkoming en nietigheid van contracten en contractuele bedingen” in *Themis*, Brugge, die Keure, 2015, 63.

PEETERS, L., “De nieuwe wetgeving voor consumentenkoop... eindelijk in het B.W.”, *RW* 2004-2005, (441) 450.

RUTTEN, S., “Clausules in verband met de (niet)-nakoming van de overeenkomst”, in TERRY, E., VERBEKE, A-L., DE DECKER, H., BALLON, G-L., TILLEMANN, B. en SAGAERT, V. (eds.), *Gemeenrechtelijke clausules*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 1367-1392.

SIMONT, L. en FORIERS, A., “Examen de jurisprudence (1992-2010) – les contrats spéciaux (suite)”, *RCJB* 2014, 725.

STEENNOT, R., “zieke hond is een gebrekkige zaak” (noot onder Antwerpen 21 mei 2012), *NJW* 2013, 125.

STEENNOT, R., “Consumentenkoop toepasselijk op dieren” (noot onder Kh. Turnhout 5 juni 2014), *NJW* 2014, 954.

STEENNOT, R., “Inleiding. Bepalingen met betrekking tot de verkopen aan consumenten” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (13) 17.

STEENNOT, R. , “Art. 1649bis BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (19) 23.

STEENNOT, R., “Art. 1649ter BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (37) 41.

STEENNOT, R., “Art. 1649quinquies BW” in X., *Bijzondere overeenkomsten. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, (71) 98.

STIJNS, S., “De nieuwe regels voor de verkoop aan de consument: de ‘wettelijke garantie’ bij niet-conformiteit”, *Themis* 2002, 9.

STIJNS, S. en SAMOY, I. “Le nouveau droit de la vente: la transposition en droit belge de la Directive européenne sur la vente des biens de consommation”, *RGDC* 2003, 2.

STIJNS, S., “De consumentenkoop: actuele knelpunten” in TILLEMANN, B. en VEBREKE, A-L. (eds.), *Knelpunten Verkoop onroerende goederen*, Antwerpen, Intersentia, 2009, (21) 66.

TILLEMANN, B., DE TROIJ, D., “Overzicht van rechtspraak kooprecht” in TILLEMANN, B., VERBEKE, A.L., BRULEZ, P., CARETTE, N., DEMARSI, B., DE TROIJ, B., QUIRIN, A., (eds.), *Themis 92 Bijzondere overeenkomsten*, Brugge, die Keure, 2015, 71-119.

TILLEMANN, B. en VANDEMAELE, S., “garantieclausules” in BALLON G-L., DE DECKER H., SAGAERT V., TERRYN E., TILLEMANN B. en VERBEKE L. (eds.), *Koop-Gemeen recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, (327) 352.

VAN CAUTER, Y., KAIRIS, E., VANBRABANT, B., DE BOECK, S., KINART, S. en DHONDT, H., “De consumentenkoop. De wet van 1 september 2004 betreffende de bescherming van consumenten bij verkoop van consumptiegoederen”, *CABG* 2005, (1) 30-32.

VAN BOSSUYT, H., VAN DROOGHENBROECK, J-F., *De Verkoop Bijzondere verkopen: Deel 2*, Brussel, Larcier, 2012, 382 p.

VANDEMAELE, S., “Specifieke garantieregelingen voor dieren en de gevolgen van het afleveren van een onvolledig garantiecertificaat bij B2C-verkoop van honden en katten” (noot onder Cass. 17 maart 2016), *DCCR* 2016, 68-80.

VAN OEVELEN, A., “Exoneratieclausules” in Centrum voor beroepsvolmaking in de rechten (ed.), *Bijzondere overeenkomsten, Grondige studies 2, nuttige tips voor goede contracten*, Mechelen, Kluwer, 2003, (29) 33.

VAN OEVELEN, A., “het nieuwe begrip conformiteit” in S. STIJNS en J. STUYCK (eds.), *Het nieuwe kooprecht: De wet van 1 september 2004 betreffende de bescherming van de consumenten bij de verkoop van consumptiegoederen*, Antwerpen, Intersentia, 2005, (29) 121.

VRANKEN, F., *Koop en ruil van dieren* in *APR*, Gent, E-Story- Scientia, 1979, 251 p.

VRANKEN, F., *Koopvernietigende gebreken* in *APR*, Gent, E-Story- Scientia, 1979, 323 p.

WILLEMS, J., “regels Consumentenkoop van toepassing op de verkoop van huisdier?” (noot onder Vred. Antwerpen 11 december 2014), *NJW* 2015, 653-654.

AFDELING III. NEDERLAND

LOOS, M.B.M., *Consumentenkoop*, Deventer, kluwer, 2014, 124 p.

KLIK, P., “Consumentenkoop van roerende zaken” in HONDIUS, E.H. en RIJKEN, G.J., *Handboek Consumentenrecht*, Zuthpen, Uitgeverij Paris, 2011, 115-147 .

VAN DONGEN, M.C.P. en DE FEIJTER, A., “‘ontsnappingsprongen’ met paard of pony inzake het wettelijke bewijsvermoeden ex. Art. 7:18 lid 2”, *NTBR* 2010/1, 11.

HOOFDSTUK IV. INTERNETBRONNEN

AFDELING I. EUROPA

http://ec.europa.eu/smartregulation/roadmaps/docs/2016_just_023_evaluation_consumer_law_en.pdf

http://ec.europa.eu/consumers/archive/consumer_research/editions/docs/7th_edition_scoreboard_en.pdf

European horse network news, maart 2017, <http://www.europeanhorsenetwork.eu/position-statements/>

AFDELING II. FRANKRIJK

<https://www.degranvilliers.com/articles/la-presomption-danteriorite-du-vice-nest-plus-applicable-aux-ventes-ou-echanges-danimaux-domestiques-284.htm>

https://www.veterinaire.fr/fileadmin/user_upload/documents/outils-et-services/Index_juridique/Premiere_lettre_de_A_a_L_ou_commencant_par_un_chiffre/Fin_de_la_presomption_de_6_mois__article_mars-avril_2015.pdf

AFDELING III. NEDERLAND

<https://www.paardenarts.nl/kennisbank/hoeftatrolontsteking/>

<https://www.paardenarts.nl/kennisbank/kissing-spines-bij-paarden/>

<https://www.paardenarts.nl/kennisbank/stalondeugden/>

<https://www.hamburgeradvocaten.nl/specialisatie/advocaat-hippisch-recht>

DEEL VII: BIJLAGEN

HOOFDSTUK I. BIJLAGE 1

Beste,

Gedateerd maar zeker interessant is het u wellicht bekende boek: "Koop en ruil van dieren" (APR).

<http://www.apr-online.be/trefwoorden-blauw-zoek.cfm>

Er wordt op Europees niveau gepleit voor aanpassingen aan de regelgeving betreffende consumentenbescherming, gezien deze niet gemaakt is voor verkoop van dieren (zie bijlage).

Op onze website promoten we het gebruik van contracten: (en het uitvoeren van een veterinair onderzoek voorafgaandelijk aan de koop, zowel ter bescherming van de koper als de verkoper) zie:

<http://paarden.vlaanderen.nl/themas/eigendomsrecht-kopen-en-verkopen/Contracten-voor-de-verkoop-en-verhuur-van-paarden>

Graag kreeg ik uw mening over mijn advies de volgende clause op te nemen:

"Het paard wordt verkocht aan de overeengekomen prijs, dewelke correspondeert aan de waarde van het paard in de staat waarin het zich bevindt bij levering, zoals beschreven in het bijgevoegd verslag van het veterinair onderzoek uitgevoerd voorafgaandelijk aan de verkoop."

De specifieke regeling voor verborgen gebreken voor landbouwdieren geldt in België enkel voor malleus (kwade droes) en infectieuze anemie. Die twee gebreken komen in België quasi nooit voor. In Frankrijk geldt een gelijkaardige regelgeving voor heel wat meer gebreken.

Bij verkoop van paarden worden paarden al naar gelang van de regelgeving beschouwd als een roerend goed, als landbouwdier, als consumptiegoed of als gezelschapsdier.

- Het paard wordt wat betreft eigendomsrecht en koop/verkoop, beschouwd als een "roerend goed" waarop het "gemeen recht" van toepassing is.
- In het burgerlijk wetboek vindt men de regels terug betreffende eigendomsrecht van een paard:
http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a1.pl?language=nl&la=N&cn=1804032133&table_name=wet&&caller=list&fromtab=wet&tri=dd+AS+RANK#hit1
- Hier geldt het verbintenissenrecht: partijen kunnen vrij overeenkomsten afsluiten:
<http://paarden.vlaanderen.nl/themas/eigendomsrecht-kopen-en-verkopen/Contracten-voor-de-verkoop-en-verhuur-van-paarden>
- Als er betwistingen zijn na de aankoop gelden de regels van het gemeen recht: het paard wordt beschouwd als een roerend goed. Wanneer na verkoop blijkt dat het paard niet beantwoordt aan de bij de verkoop overeengekomen eigenschappen kan de koper zich beroepen op niet-conforme levering en desgevallend ook op dwaling of bedrog.
<http://paarden.vlaanderen.nl/themas/eigendomsrecht-kopen-en-verkopen/Problemen-bij-de-aan-of-verkoop-van-een-paard-Wat-nu>
- Wanneer het gaat om een koop tussen handelaars geldt het Wetboek van Koophandel, met andere bewijsregels:
http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a1.pl?language=nl&la=N&cn=1807091030&table_name=wet&&caller=list&fromtab=wet&tri=dd+AS+RANK#hit1
- Zie wetgeving:

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=1804032134

- Wat betreft verborgen gebreken worden paarden beschouwd als landbouwdieren en vallen ze onder de specifieke reglementering voor verborgen gebreken bij landbouwdieren die de toepassing van de regels over verborgen gebreken zoals beschreven in het burgerlijk wetboek uitsluit. Deze specifieke reglementering voor landbouwdieren gaat echter slechts over een paar limitatief opgesomde gebreken (Enkel malleus (droes) en infectieuze anemie), evenals voor handel in gezelschapsdieren: Koopvernietigende gebreken bij landbouwdieren: De specifieke reglementering voor verborgen gebreken bij landbouwdieren vermeldt voor paarden slechts enkele verborgen gebreken die zelden voorkomen. Om een koopvernietiging in te stellen, moet het verborgen gebrek opgenomen zijn in de lijst van de verborgen gebreken, opgespoord worden binnen de door de wetgeving voor dat gebrek toegekende termijn en verklaard worden overeenkomstig de in de wetgeving beschreven procedure. Dit is voor paarden bijna nooit het geval. De reglementering van verborgen gebreken in het Burgerlijk Wetboek is voor paarden niet van toepassing, gezien voormelde specifieke wetgeving.
  - Zie wetgeving: http://paarden.vlaanderen/uploads_docs/2012-12-03-17-06-12_24%20DECEMBER%201987%20-%20Koninklijk%20besluit%20betreffende%20de%20koopvernietigende%20gebreken%20bij%20de%20verkoop%20of%20ruiling%20van%20huisdieren.pdf
- Wanneer het gaat om een verkoop van een beroepsverkoper aan een particulier is de wet op de consumentenbescherming van toepassing. Het paard wordt gezien als een consumptiegoed. De consument wordt beschermd door een vermoeden van aanwezigheid van een gebrek gedurende zes maand na de verkoop. De verkoper moet in die periode het tegenbewijs leveren. De consument kan de verkoper aanspreken gedurende een termijn van twee jaar na de verkoop. Gezien de specifieke kenmerken van een paard, dat een levend wezen is met gaven en gebreken, en geen “perfect” consumptiegoed is het belangrijk degelijke overeenkomsten af te sluiten, met voorafgaande veterinaire keuring. De Belgische wetgeving desbetreffend neemt de Europese Verordening inzake consumentenbescherming over.
  - Zie wetgeving: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2013122123&table_name=wet
  - Wanneer de verkoper geen beroepsverkoper is of de koper geen particulier is het gemeen recht van toepassing. Zie hierboven: niet conforme levering.
- Handel in gezelschapsdieren. De handel in huisdieren is een regionale kwestie, gereguleerd op basis van de wet van 14 augustus 1986 op het dierenwelzijn. Deze geldt ook voor paardachtigen.
- Handel in landbouwhuisdieren. Voor paarden geldt het [KB van 1 /12/2013 betreffende de veterinairrechtelijke voorschriften voor het verkeer van paardachtigen, de invoer van paardachtigen uit derde landen en de doorvoer:](http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2013120110&table_name=wet)

Een contract tot verkoop of leasing-huur of schenking van een paard dient steeds opgesteld te worden in functie van de concrete afspraken en omstandigheden die bij elke verkoop of leasing verschillen.

Wij adviseren steeds wat overeengekomen werd vast te leggen in een schriftelijke overeenkomst en daarbij duidelijk te stellen dat er pas sprake kan zijn van een aankoop na een gunstig keuringsadvies van uw eigen dierenarts.

Dit is een zeer delicate materie en we plaatsen daarom geen modelcontracten op onze website. Dit is maatwerk. Geheel vrijblijvend laat ik u in bijlage een standaard modelovereenkomst voor een verhuur. Op internet vindt u ook modellen voor de verhuur van een paard. Geheel vrijblijvend verwijs ik naar volgende link:

<http://paardenzaken.blogspot.be/>

Ik verwijs nog naar onze brochure: De vijf geboden bij de aankoop van een paard:

<http://paarden.vlaanderen/nl/themas/eigendomsrecht-kopen-en-verkopen/De-vijf-geboden-bij-de-aankoop-van-een-paard>

Basisregels

Voor het (ver-)kopen of leasen – (ver-)huren of schenken van een paard kan men best duidelijke afspraken schriftelijk vastleggen in een overeenkomst. Zo niet draait dit vaak uit in ernstige conflicten. Er zijn op internet diverse modelovereenkomsten te vinden, waarvan ik er u in bijlage één geheel vrijblijvend bezorg voor een

verkoop, dat eventueel ook inspirerend kan werken bij het opmaken van een leasing. Elke overeenkomst is maatwerk en het komt er op aan alles wat overeengekomen werd klaar en duidelijk op papier te zetten. Een contract tot verkoop van een paard dient steeds opgesteld te worden in functie van de concrete afspraken en omstandigheden die bij elke verkoop verschillen.

Contracten dienen steeds in evenveel exemplaren opgesteld te worden als er partijen zijn met onderscheiden belang. Zij dienen gedateerd en ondertekend te zijn, met de handgeschreven vermelding "gelezen en goedgekeurd". Belangrijk is dat er "wilsovereenstemming" is. Partijen moeten het eens zijn over de inhoud van het contract. Hier geldt de regel: goede afspraken maken goede vrienden.

Zoals u weet lopen er tal van betwistingen in dit kader. Het is dan ook niet mogelijk voor ons om, behoudens algemene bemerkingen en verwijzing naar aandachtspunten en ons advies beroep te doen op een gespecialiseerd advocaat, een kant en klaar modelcontract te bezorgen.

Het is ons niet mogelijk modelcontracten op te stellen, gezien dergelijke afspraken maatwerk vereisen, afgestemd op iedere concrete situatie. Gelet op het delicaat karakter van deze materie en mede vanuit onze bezorgdheid in geen geval betrokken tel raken in betwistingen, onthouden wij er ons van hiervoor modelcontracten op te stellen. Er zijn zoveel verschillende bedingen mogelijk.

In voormelde brochure "*De vijf geboden bij de aankoop van een paard*" worden een aantal belangrijke tips gegeven die bij de aankoop van een paard.

Het is aan de partijen om nauwkeurig in een contract (koop of huur/leasing) vast te leggen wat ze zijn overeengekomen. Zij kunnen zich hierbij desgewenst laten bijstaan door een gespecialiseerd advocaat.

Aandachtspunten

Bij het u geheel vrijblijvend overgemaakt model van koopovereenkomst maak ik alvast een aantal bedenkingen:

Het is van belang in de overeenkomst duidelijk te maken wie de koper en wie de verkoper is. Dus zeker de gegevens van de koper en de verkoper noteren. U kan daar ook o.a. in preciseren:

- de koper heeft het paard op proef gehad van ... (datum van levering) tot ... (datum)
- het paard werd verkocht/verhuurd voor de prijs van ... €
- de prijs werd betaald op ...
- de koper/huurder heeft de mogelijkheid gehad het paard veterinair te laten onderzoeken maar heeft daarvan afgezien
- de koper aanvaardt na afloop van de proefperiode het paard met al zijn hoedanigheden, positieve en negatieve, waarbij hij erkent dat de prijs correspondeert met deze hoedanigheden van het paard en het risico dat de koper op zich neemt door het paard niet veterinair te laten keuren. Bij verhuur van een paard kan best goed gespecificeerd worden hoe en wanneer de overeenkomst beëindigd kan worden.

Het is aan de partijen om nauwkeurig in een contract vast te leggen wat ze zijn overeengekomen. Zij kunnen zich hierbij desgewenst laten bijstaan door een gespecialiseerd advocaat.

Er zijn tal van zaken die contractueel vastgelegd kunnen worden. Onder andere zijn er de clausules mogelijk over volgende onderwerpen:

- Wordt er een proefperiode voorzien? Zo ja, wie draagt in die periode het risico? Wordt dat risico verzekerd? Zo ja, wie moet hiervoor een polis sluiten en wie betaalt dat?
- Duidelijke omschrijving van het paard en de hoedanigheden met verwijzing naar een veterinaire keuring; clausele dat het paard na afloop van de huur in gelijkwaardige gezondheidstoestand teruggegeven moet worden
- Wie oefent toezicht uit op het paard en wat houdt dat in?
- Hoe wordt het paard verzorgd en wie betaalt daar wat van en tot wanneer (dierenarts, ontwormen, vaccineren, ...)
- Wie draagt het risico en tot wanneer?
- Hoe en wanneer wordt de prijs-vergoeding betaald en hoe is die samengesteld?
- Indien er een tussenpersoon ingeschakeld wordt om het paard te verkopen: Indien het de bedoeling is het paard door een ruiter te laten rijden met het oog op de verkoop van het paard: welke vergoedingen worden betaald, hoe zijn die samengesteld, wanneer moet er betaald worden, wordt er op voorhand een bedrag bepaald waaraan het paard verkocht kan worden, wat als de eigenaar uiteindelijk toch niet wil verkopen, krijgt de ruiter al dan niet een % op de verkoopprijs en zo ja hoeveel, wat als het paard niet verkocht raakt, ...? Voor welke periode loopt de overeenkomst?
- Worden bepaalde zaken gegarandeerd en wat indien die niet gerealiseerd worden? Wat als de

resultaten tegenvallen? -- Wat als het paard geblesseerd of ziek raakt? Wat als het sterft?

- Verzekeringen burgerlijke aansprakelijkheid, veterinaire kosten, overlijden, ...: wie moet wat verzekeren en tot wanneer loopt die verzekering?
- Wie zorgt voor het transport en wie betaalt de eraan verbonden kosten? Opgelet met verplichte gezondheidscertificaten voor buitenlandse verplaatsingen, ...
- Welke bestemming heeft het paard: recreatief rijden, sportwedstrijden (frequentie, niveau, ...), fokkerij, ...
- Wie betaalt de transportkosten, ...
- Facturatie – BTW – fiscale verplichtingen?
- Bepaling dat het Belgisch recht van toepassing is op het contract?
- Bepaling dat de rechtbanken van een bepaald rechtsgebied territoriaal bevoegd zijn om een eventueel geschil te beslechten? Bv. de rechtbanken bevoegd voor de woonplaats van de eigenaar
- Het al dan niet inlassen van een arbitragebeding?
- ...

Het valt aan te raden, zowel in het belang van koper/huurder als verkoper/verhuurder of schenker/begunstigde, bij de verkoop, leasing of schenking van een paard een veterinaire onderzoek te laten uitvoeren en naar het verslag van dat onderzoek te verwijzen in een schriftelijke verkoopovereenkomst. Wanneer men dat niet doet, bijvoorbeeld omdat het om een zeer lage koopprijs gaat, neemt men een risico.

U doet er ook goed aan in een leasing-huurovereenkomst de duur van het gebruik vast te leggen, wie betaalt welke kosten, wat mag er exact met het paard gedaan worden, ...

Wanneer een paard tekortkomingen vertoont zou de verkoper daar de koper bij de verkoop moeten van verwittigen. Best wordt dit in een schriftelijke overeenkomst vastgelegd. In dat geval kan de koper zich achteraf over de hem meegeedeelde gebreken niet meer beklagen.

Veel betwistingen na verkoop van een paard zouden voorkomen worden door een schriftelijke verkoopovereenkomst op te maken, waarin voorzien wordt dat het paard verkocht wordt aan de overeengekomen prijs en dat die correspondeert met de waarde van het paard in de staat waarin het zich bevindt bij levering, met verwijzing naar een veterinaire onderzoek uitgevoerd voorafgaandelijk aan de verkoop. Zonder geschrift zal het moeilijk zijn te bewijzen dat een gebrek effectief gemeld werd. Dit is dus in het bijzonder een bescherming voor de verkoper.

Bij de verkoop van een paard door een handelaar aan een particulier is de wet op de consumentenbescherming van toepassing. Hierna leest u daar de meest belangrijke gevolgen van.

Ook als particulier verkoper of wanneer een paard door een professioneel verkocht wordt aan een ander professioneel dient men zich te houden aan de verplichting tot conforme levering. Dat wil zeggen dat het paard dat de verkoper levert de eigenschappen moet hebben waarvoor het werd verkocht. Bv. als men een rijpaard verkoopt moet dat geschikt zijn om bereden te worden. Op basis daarvan zou de koper zich kunnen beroepen op niet-conforme levering.

Teneinde zich als verkoper te beschermen tegen aanspraken achteraf kan men best de koper zo volledig en correct mogelijk informeren. Wanneer men de koper meedeelt dat een paard een luchtzuiger is, zomereczeem heeft, of welk ander gebrek ook, dan zal de koper op grond van die gebreken geen aanspraken kunnen formuleren. Hierdoor zullen paarden soms moeilijk verkoopbaar zijn, doch op termijn zal dit toch veel problemen voorkomen. Een goede reputatie opbouwen is een levenswerk. Een slechte reputatie daarentegen kan men zeer vlug krijgen en dat zelfs niet altijd terecht.

Belangrijk is dat een paard een levend wezen is met gaven en gebreken. Wanneer men jaren na de verkoop de koper nog zou kunnen aanspreken voor problemen die zich pas dan voordoen dan zou dat het verkopen van een paard tot een zeer risicovolle onderneming maken. In die zin is de wet op de consumentenbescherming niet volledig aangepast aan deze realiteit bij de verkoop van paarden. Belangrijk is dat de koper krijgt wat hij gekocht heeft en waarvoor hij betaald heeft. Vandaar dat het zo belangrijk is het paard correct te omschrijven. Een paard verkopen "zonder gebreken" is zeer gevaarlijk. De kans dat dat achteraf niet met de werkelijkheid overeenstemt is op zijn zachtst gezegd zeer groot.

Toverformules die een oplossing bieden voor alle mogelijke problemen na een verkoop bestaan er jammer genoeg niet.

Het valt aan te raden, zowel in het belang van koper als verkoper, bij de verkoop van een paard een veterinaire onderzoek te laten uitvoeren en naar het verslag van dat onderzoek te verwijzen in een schriftelijke verkoopovereenkomst. Wanneer men geen veterinaire onderzoek laat doen, bijvoorbeeld omdat het om een zeer

lage koopprijs gaat, neemt men een risico.

Wanneer een paard tekortkomingen vertoont zou de verkoper daar de koper bij de verkoop moeten van verwittigen. Best wordt dit in een schriftelijke overeenkomst vastgelegd. In dat geval kan de koper zich achteraf over de hem meegedeelde gebreken niet meer beklagen.

Op proef

Persoonlijk ben ik geen groot voorstander van het op proef (laten) nemen van een paard. Dit kan aanleiding geven tot tal van betwistingen die men beter vermijdt. Ik adviseer nogmaals, zowel in het belang van verkoper als koper, het paard grondig veterinaire te laten keuren (klinisch en radiografisch) en het goed uit te (laten) proberen bij de verkoper, zelf en eventueel ook door een vertrouwenspersoon van de koper en liefst meer dan één keer.

Er bestaan hierover geen bepalingen van dwingend recht. Dit betekent dat partijen vrij zijn overeen te komen wat betreft de verkoop zoals ze dat willen, ook wat betreft de overdracht van eigendom en risico. Het komt er op aan alles klaar en duidelijk te formuleren. Algemene regel is dat het risico gedragen wordt door de eigenaar van het paard.

Als een paard op proef wordt genomen zal het er dus van afhangen of er reeds eigendomsoverdracht is of niet en wat er juist werd overeengekomen. De twee opties zijn mogelijk:

1. Een verkoop onder de opschortende voorwaarde dat de proef gunstig verloopt. In dat geval is er nog geen eigendomsoverdracht, zolang de proef niet gunstig is voltooid en blijft het risico liggen bij de verkoper.
2. Een verkoop onder de ontbindende voorwaarde voor het geval de proef niet gunstig zou verlopen. In dat geval gaat de eigendom reeds over en verbindt de verkoper er zich toe het paard terug te nemen ingeval de proef ongunstig verloopt.

In de overeenkomst kunnen hierover duidelijke afspraken gemaakt worden. De partijen kunnen vrij overeenkomen op wie welk risico valt en tot hoe lang.

Risico begint waar aansprakelijkheid ophoudt. Het is mogelijk dat het paard zonder dat daar enige fout of aansprakelijkheid bij te pas komt schade lijdt. Het kan sterven zonder enige aanwijsbare reden, het kan plots mank staan, ... Daartoe kan men best een goede verzekering afsluiten betreffende het paard, zowel voor burgerlijke aansprakelijkheid als voor risico's aan het paard zelf in geval van schade zonder enige fout of nalatigheid.

Indien de verkoop ontbonden wordt dient men in principe terug te keren naar de oorspronkelijke toestand: teruggave van het paard en de prijs. Er kan best op voorhand duidelijk afgesproken worden wie welke kosten draagt en wat er igv het zich voordoen van een opschortende voorwaarde allemaal terugbetaald en teruggekregen moet worden.

Zoals gezegd interesseert uw onderwerp mij zeer sterk. U mag mij gerust bellen en ik zou graag een exemplaar ontvangen.

Veel succes ermee.

Met vriendelijke groet,

***

Jan De Boitselier
Manager beleid en adviezen
PAARDENPUNT VLAANDEREN

T: 016 899 410 | GSM: 0473 88 68 34 | jan@paarden.vlaanderen
Ambachtenlaan 23/2b; 3001 Heverlee (B)
www.paarden.vlaanderen

HOOFDSTUK II. BIJLAGE 2

Resolution of the Deutschen Reiterliche Vereinigung on Review of EU Consumer Law (Fitness check) Consumer Sales Directive 1999/44.